СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI. Ню Иорк. Четвер, 23-го Цьвітня 1908. Число 17. — Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, April 23, 1908. No. 17.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америцї принимає в місяцю Цьвітни і Маю с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж. дня 20 Марта 1908.

К. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

Повідомленє.

Отсим подаєсь до загальної відомости всїм відділам Р. Н. Союза, що X. Головна Конвенція Р. Н. Союза в Америцї відбудесь в містї Philadelphia, Pa. на днях 7, 8, 9 і 10 Юлїя б. р.

На підставі § 90 статутів Р. Н. Союза, кождий Відділ, котрий сповняє всї свої повинности взглядом Р. Н. Союза, має право висилати одного делеґата на Конвенцію, котрий мусить бути членом Р. Н. Союза. В тій цїли число членів буде залежати від числа осіб, котрі належать до Відділу і Р. Н. С. чи то на цїле чи на половину посмертного.

Делеґат заступаючий відділ, складаючий ся з не більше як 50 членів, має право до одного голосу, делеґат заступаючий відділ, складаючий ся з більше як 50 членів, а не понад 150, буде мав 2 голоси, а делеґат, котрий буде заступав понад 150 членів, буде мав 3 голоси.

Всї відділи, котрі суть управнені до більше як одного голосу, можуть висилати на свій власний кошт на кождий додатковий голос одного делеґата.

Відділи, котрі не хотять висилати делеґатів, можуть дати заступництво делеґатови другого відділу.

Жаден відділ, котрий не сповнив всїх своїх обовязків взглядом Р. Н. Союза, як неплачене вповнї розмету або других належитостей, невиповнене ухвал, розпоряджень або статута Р. Н. Союза, невиплачене старих довгів за відзнаки, книжочки, не буде мав права вибору делеґата.

Всї делеґати мають бути вибрані 30 день перед Голов. Конвенцією і їх імена мають бути донесені Голов. Урядови на руки рекордового секретаря Р. Н. Союза також в 30 дней перед Голов. Конвенцією.

Кождий вибраний делеґат, має бути заосмотрений в повномочіє від дотичного відділу, заосмотрене печатію і підписом місцевих урядників, як також мусить вміти читати і писати.

Місце і час, в котрий відбудесь конвенція як також порядок конвенції, буде оголошено пізнїйше.

Від Голов. Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Jersey City, N. J. Apr. 15. 1908.

К. Кирчів, предсїдатель. *А. Шаршонь*, касієр.
С. Ядловский, секр. ф. *Т. Лабовский*, секр. рек.

Відозва.

До всїх пп. місцевих Секретарів Р. Н. Союза.

Поважані Панове!

Отсею дорогою взиває ся всїх тих пп. Секретарів, котрі ще не зволили прислати всїх старих грамот і блянкетів, щоби зробили се сейчас, щоб могли ми вислати всїм членам нові грамоти, котрі від давна лежать готові в офісї і нищать ся.

Старі грамоти і блянкети присилайте в комплетї не по 2 або 3, щоби не мусїли ми висилати по пару грамот, а тимсамим защадите нам працї і непотрібних видатків почтових.

Тим членам, що вступили до Р. Н. Союза перед днем 1 Марта 1907, нових грамот не можемо видати без блянкетів, понеже того вимагає реорґанїзація Р. Н. Союза. (17—20)

Від Головного Уряду Р. Н. Союза.

К. Кирчів, голов. предсїдатель. *Т. Лабовский*, гол. рек. секретар.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Усїм читачам і прихильникам шлемо при нагоді Воскресенія Христового щироруске „Веселих Сьвят!“

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Цьвітень.

23	Ч.	Терентія, Максима
23	П.	Великий Пяток. Ант.
25	С.	Василія ісп., Атанасія
26	Н.	Воскресенє Христ.
27	П.	Сьвітлий Понед., Мар
28	В.	Сьвітлий Вторн,. Арис.
29	С.	Агап., Хіонії, Ірини

— Розмет Р. Нар. Союза за місяць Марець 1908 р. виносить для члена на цїле посмертне $10.2, а для члена на пів посмертного 58 цнт. Задля браку місця у сїм числї „Свободи“, подрібний виказ розходів не заміщаємо.

— Українське Євангеліє. Як повідомляє „Подолія“, подільський епископ Парфеній разом із своїми співробітниками нарештї закінчив редаґованє з порученя сьв. Синоду українського перекладу євангелія. Тепер саме йде коректурна робота тексту євангелія від сьв. Луки та підготовляєть ся до друку переклад євангелія від сьв. Івана.

— Швайцарія, Греція і Сполучені Держави північної Америки заключили договір, в якім зобовязали ся не вести війни в разї непорозуміня, але піддати ся рішеню міжнародного суду.

—З Бразилії доносять, що по руских кольоніях веде ся страшна борба поміж прихильниками Василіян, а прихильниками сьвіцких попів. Після донесень Бразилійськсї „Зорі“ нарід ворохобить ся проти Василіян задля їх нетактовного поведеня. Дня 17-ого лютого прийшло до кровавої бійки поміж обома партіями, посипало ся камінє і патики. кілька людий ранених, а все те через релїґійні спори. Бразилїйскі Русини внесли петицію до митрополита Шептицкого з многими підписами, домагаючи ся сьвіцких попів а усуненя Василіян.

— З Майнерсвіл, Па. пише д. П. Бабіцкий лист з пересторогою, щоб під сю пору нїхто з Русинів не приїздив до сеї місцевости, позаяк там станула усяка робота. В місцевости Forsville, Pa. станула також одна з найбільших фабрик і около 800 людий в наслїдок того стратило роботу.

— На засїданю палати послів дня 6 с. м. д-р Володимир Охримович, дотепершнїй посол меншости з 58 округа виборчого, зложив свій посольский мандат,а на його місце покликано його заступника, п. Василя Стефаника, письменника в Стецевій.

— Бразилїйська „Зоря“ пише. Як тутейші часописи доносять, заносить ся на війну межи двома републиками, а іменно Бразилїєю і Арґентиною, що при новім ухваленю обовязкової служби в Бразилії не конче всьміхалобись для богато обивателїв.

— Важне для історії відкритє. Як доносить „Голосъ Москвы“, у відділї рукописий Публичного і Румянцївського музея в Москві відкрито незвісну доси редакцію „начальної лїтописи“, званої лїтописю Нестора. Текст сеї рідкої рукописи буде надрукований в одній з найблизших книжок „Чтеній общества исторіи и древностей россійскихъ“. Дехто каже, що се відкритє може викликати переворот в розуміню старинного періода руської історії.

— Як доносить нам д. Й. Костик з Thorp, Wis., то в тїй місцевости повстала досить гарна наша колїонія фармерська. Послїдного року прибуло там до двайцять кілька родин так, що загалом є там около 40 руських, фармерських родин. Земля там дуже урожайна та нема нї великих морозів та снїгів і тому є дуже пригожа для Русинів, якіби мали охоту осїсти на фармах. Як пише п. дописуватель, то дуже фармері нарікають на брак сьвященника і церкви — уже від кількох лїт суть дїти нехрещені.

— Людність полтавської ґубернії на Українї. Москвофільські ґазети безнастанно пишуть, що в Росії нема жадних Українцїв, тільки самі „русскіе“. От що пише тепер „Петербурская ґазета“ отже не українська, а чисто російська ґазета: „В полтавській ґубернії українська мова (в оригіналї малоруска) навіть по містах є панууча, так як її 57 процент міських горожан уважає за свою рідню мову. За сею мовою іде жидівська мова, якою говорить 29,3 прц. по містах і 1,2 прц. по селах. Великоруську мову уважає за свою рідню мову тільки 2,6 прц. населеня.

— Другим накладом „Свободи“ вийшли слїдуючі книжочки: „Казки про жидів“ цїна 15 цнт., „Розмова Поляка з Русином“ цїна 10 цнт. Небавом вийде з друку „Весела книжочка“ збірка гумористичних стишків і повістсок з многими образками. Цїна 30 цнт. „Тарас Шевченко, його житє і значінє“ цїна 25 цнт.

Замавляти мож в друкарні „Свободи“.
184 Hudson Str., New York, N Y

— Перед недавним часом приїхав до Америки загально звісний артист-різьбяр, п. Григорій Кузьнєвич. Знаний він зі своїх праць широким кругам і то не лиш в Галичинї, але і поза її границями. В роцї 1900 укінчив яко стипендист Виділу краєвого рядову академію штук красних в Римі. Опісля повернувши до краю відзначив ся ріжними працями, як: фіґура алеґорична в музею промисловім у Львові, памятник Ґловацкого для міста Львова, зовнїшна декорація каси щадничої в Сокали, портрет в марморі бл. п. дочки посла Е. Олесницкого в Стрию, надгробний памятник посла Щепановского у Львові, фіґури сьв. Петра і Павла при входї до церкви в Сокали, далї іконостас і цимборія для церкви в Бруснї Старім і т. и.

Держачись клича: „Свій до свого!“ поручаємо сего артиста, Русина, нашим американьским Русинам. Єслиб мали яку роботу церковну в дереві або в камени можуть звернути ся з повним довірєм на адресу:

Hryh. Kuznewich,
16 Sullivan Str., New York, N Y.

— До відомости п. Геор. Бабінчаку в Клївлянд, О. Отсею дорогою запитуємо Вас Пане Геор. Бабінчак: длячого Ви не зложили справоздана рахунків з Балю і Концерту ще до сего часу з д. 26-го Февруара 1907 р.? Ви, яко бувший касієр на балю, Так само Ви забрали від двох женьских сполків гроші за тикети, від одного $20.00 а від другого $12.00 і присвоїлисьте їх на свою власність.

Тож взиваємо Вас, аби Ви до 14 день зложили справозданє з балю — і гроші в квоті $32.00 зложили на руки нашого сьвященника о. Е. Бурека, або церковного касієра. Бо інакше будете покликані перед суд цивільний.

З поваженєм
Рада церковна в Cleveland, O. при церкві сьв. І. Крестителя.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ Товариства „Просьвіта“ відбудеся в суботу дня 23. Мая 1908 р. в Лїберти Гал ч. 255—263 Е. Гаустон Стр. Дохід призначений на Бібліотеку Тов. Просьвіти. Початок о год. 7. вечер. Вступ 25 ц. На сей баль запрашає Русинів з Ню Йорку і околиці
16-21 Комітет.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. сьв. Володимира, від. 108, годає до відомости всїм членам, що річний мітинґ відбуде ся в суботу, дня 2-ого Мая в гали під ч. 155 Ave C. Просить ся всїх членів, щоби точно явили ся, понеже на тім мітинґу буде ся вибирати новий Комітет.

К. Наконечний, секр.

— Подаю до відомости, що моя адреса єсть:

Rev. N. Pidhorecki,
317 E 18h Street, New York.
Bell Telephone 1676 Gramarcy.

Лесь Мартович.

ВІЙТ.

У двох хатах, що стоять у сусідстві канцелярії громадської, балякали ся в одній теля а в другій пес. Теля бекнуло тай скочило прямо на пліт і було би зробило ся на колик, як би Аничка не вибігла з хати та не нагнала його на город. А пес гавкав і рвав ся з ланцюха, неначе би побачив чорта місячної ночи Такого ляку нагнав бідним звірятам війт, Степан, що в канцелярії заговорив страшно грубим і сильним голосом до радних. Як війт заговорив, то двері дрожали, а вікна дзеленькотіли неначе від бурі. Самого війта боліли вуха від його питомих слів.

— Я вже не вітримаю в сій біді! — гудів Степан. — Уже знов наложили на мене кару 20 левів. Просив я вас, панове радні най я скину з себе оце чортівське (вібачте за слово) вітівство, та не мож у вас сего допросити ся. Тепер беріть та знов складайте ся на кару.

Радні поглянули один на одного тай крадьки заохочували себе, щоби котрий сказав: „Не наша провина й не ми маемо покутувати". Поглянув і війт на радних і доразу порозумів їх думки.

— От куда воно! — сказав — тепер ви мене не знаете, а як прикро, то пхаете мене всюди на перед. За то, що заложили ми читальню — кара на мене; за то, що зробили вечерниці в читальні — кара на мене; а тепер за то, що рада ухвалила писати до урядів по руськи — кара також на мене.

Се почитував війт неначе вивчену лекцію. Радні поспускали голови, бо виділи що, правда по війтовім боці, та ніхто з них не мав відваги пристати на те, щоби за війта заплатити, бо бояв нарікання від других, що: „А дивіть, куме, через вас та ми тілько втратні".

„А ви собі се в лексї не майте" — загудів війт допевнивши ся, що його слово переконало радних. — „От ідуть вибори; не віберете мене на віборцю, то наложить староста кару, а віберете мене, то знов буде кара за то, що не голосую так, як староста хоче. Хіба мені враз із хрунями на пана голосувати!"

Радні посумніли, бо чули правду Степанових слів, але ніхто, з них не знав ніякої поради.

„Та же ми видимо що біда" — зважив ся відозвати один із радних — „але скажіть нам, куме Стефане, де нам тої поради шукати?"

— „Хіба в ворожки" — завважав один із молодших.

— „За пораду я вам нічого не скажу" — відповів війт — „бо я вже радив ся всюди, де міг, тай ніхто мені ради не дав. Ходив я по адвокатах, ходив по комітетах; писав до Львова, писав до Відня, а староста таки мене карав тай карае. Був я вже в самого намісника у Львові та жалував ся: за таке і за таке мене староста карае, а намісник мені каже: то не правда, бо за таке не вольно карати! Тай радьте ся тепер у кого хочете. Лиш я вам маю одно сказати, що гріх і за мене. Відки я маю за всіх поличники брати? Таже й ви, куме Петре, тай ви куме Василю, ви ще станіщі господарі від мене. Побудьте но й ви трошки війтом. Най буде в нас за рядом що року инший війт, бо на одного то за тяжко."

Тепер усякий зачинав свое говорити, а всі годили ся на те, що біда, та що мужикови тяжко з панами борсти ся.

Ся нарада була би закінчила ся тим, що війтови позволи би пристати межи хрунів, бо галицькі політичні власти вже не одну громадську раду таким способом зломили. Але з багна того виратував їх, бодай на короткий час, Іван Хворостюк. Се був найстарший чоловік із радних, дуже штудерний і хитрий на розум.

„А моя рада така — говорив Іван Хворостюк храпливим і слабим голосом. — „Коли вже кождий війт мусить бути караний, то треба так робити, щоби йому та кара не вадила. Я не туда говорю, аби ми за нього платили" — додав Хворостюк побачивши що радні його зле порозуміли — лиш я туда говорю, аби війт і мав кару, й аби ніхто не платив її, тай аби кара була заплачена".

Тепер радні зацікавились перестали межи собою розмовляти та слухали уважно Хворостюкових слів. А Хворостюк відкашляв ся й говорив далі:

„Ви мене питайте ся чому війт боїть ся кари а я вам скажу: бо мае відки заплатити, е на чім пошукати. А як би війт нічо не мав, то би ніякої кари не бояв ся. Добре кажу, чи зле? — запитав ся Хворостюк цілої ради.

„Правду кажете" — відповіли всі гуртом.

„От так же й се" — говорив Хворостюк; — „віберім такого війта, що не мае нічого, то й ніякої кари не буде бояти ся. Але хто межи нами такий, що нічого не мае?"

Радні поглянули один на одного тай допевнили ся, що такого межи ними нема. Се вони сказали Хворостюкови.

„Я то й сам виджу", — говорив Хворостюк — „що на кождім можна пошукати кари. Ви мене питайте ся яка, а я вам скажу".

Іван Хворостюк підніс кулак до гори тай говорив поволи та з притиском кожде слово:

„Скиньмо ся панове господарі, як всі ми тут е, з радних тай вібераймо нову раду. А до нової ради кладім нашого громадского пастуха, Петра Коваленка. А відтак вібераймо ми Петра Коваленка на начальника нашої громади. Оттака моя рада!" — скінчив Йван Хворостюк і пустив колак у долину.

Хоч як ся рада здавала ся радним чудною й сьмішною, отже вони таки по довгім балаканю згодили ся на те, що Хворостюка треба послухати.

II.

Коли староста дізнав ся, що ціла рада зрезиґнована, то не тільки нічого проти того не мав, але ще й утішив ся. Та громадська рада була в цілім повіті найтвердша тай при жадних виборах не йшла старості на руку. Староста бояв ся, що при сих виборах польський кандидат перепаде. Тим то мав надію, що як настане нова громадська рада й новий війт, то староста зможе вибрати таких виборців. яких йому треба.

Тому то станоста запорядив вибір до громадської ради дуже борзо, так борзо, що громадяне бояли ся, що не зможуть вибрати Петра Коваленка до ради. Петро Коваленко нічого не мав тай ніякого податку не платив. Мешкав він собі на громадській толоці в соломяній буді.

Аби мав право бути радним, доніс війт до старости, що Коваленко добудував на громадській толоці нову хату та що повинен платити податок. Могло отже таке стати ся, що заки Коваленкови вимірять податок, то буде вже по громадських виборах. Але тут вийшло переслідоване громаді на користь. Через те, що ся зромада все йшла при виборах проти польскою кандидата, ненавиділи еї всі уряди. Податковий уряд мстив ся на ній при всякій нагоді і старав ся кождого громадянина знищити противозаконними податками. Тай сим разом лольські урядники в австрійськім уряді, котрі привикли всяке право доптати ногами, не псзабули про свій патріотичний обовязок переслідувати чесну громаду. Таки незабаром вимірив податковий уряд Петрови Коваленкови домовий податок найвисший, який було можна.

А з Петром Коваленком оттаке було:

У приставській лузі, що перед громадською толокою, із середи на четвер дер ся соловій цілїську ніч. Десь на зорях іздрімало ся йому, але він усе був певний, що перший звістить днину. Тому повернув ся на галузї хвостиком до сходу сонця, припющив очі й сховав головку під крильце.

Отже заспав.

Збудила ся зазуля, дивить ся: аж свитае. Сама своїм очам не повірила. „Аби соловій сегодня заспав?! — думала: — се не може бути!"

Алеж ні; зорі поринають у голубім небі, тихий вітрець потягае дерева стріпають зрошеними листочками: настае божа днинка.

Замахала з легка крильми зазуля, втворила дзюбок і: „кук.." не докінчила свою співанку. Думка в неї була така, що як що до чого (як іще ніби день) не то скаже: „Я собі лиш так позївала".

На голос зазулї прокинув ся соловій і таки задеревів на галузці. Ще йому таке не лучило ся, аби зазуля його випередила. Скочив як попарений, обернув ся головкою до сходу сонця й спищав не своїми голосами. Неначе хотів своїм лящанем викинути всім із памяти те, що зазуля вже обзивала ся.

Засоромила ся зазуля, що втратила таку нагоду, аби перевисшити соловія, тай не кінчила вже свою співанку, але зачала її на ново.

Та зовсім без причини посперечали ся соловій із зазулею: ні він, ні вона не звістили днини, але зробив се инший птах. Сим птахом був Петро Коваленко.

Він уже від пів години гойкав по лузї на корови й ялівник, відгоняючи їх на толоку. Скакав за неслухняними телятами босими ногами через рови та чіпляв ся на корчі веретою, що мав її на плечах намість свити. Як скакав через рови, то придержував правою рукою торбину, бо мав у ній пів хліба, три головки чіснику, пятеро яблок і трохи сира в капустянім листку.

Коли пригнав худобу на толоку, перша його річ, була оглянути буду та позатикати соломою діри, щоби не протїкало. Відтак сїв собі під буду, заклав ноги під себе, обернув торбину на придолок і виняв їду. Зняв капелюх, перехрестив ся та став харчувати.

Ледви сонце підбило ся в гору, а Петро Коваленко з'їв чверть хлїба й півтора головки чіснику, аж ось ідуть прямо на нього два присяжні. Один несе нову свиту, а другий чоботи.

Порівнялись: „Слава Богу!" — „Слава на віки!",

„Ану, Петре взувай чоботи тай одягай свиту· Годі тобі все на толоці за худобою назирати, іди трохи на село та меш вітувати" — говорить один присяжний.

Петрови застиг хліб у руці. Роззявив рот, витріщив очи тай — мовчав.

Що один присяжний говорив, то другий договорював, а Петро таки нічого не міг розчовпати. Не було ради мусїли присяжні на будучого війта таки добре накричати:

„Одягай ся сякий-такий сину, бо як тя спряжу бучком, тай скіра трісне!"

Петро зложив руки тай заговорив тремтячими губами: „Люде добрі, змилуйте ся! Що це на мене за напасть? Чим я провинив ся?"

Присяжні на те не зважали: таки мусів Петро взутись і одягнути ся.

Один присяжний лишив ся при худобі, а другий пігнав Петра на перец себе.

Від коли Петро жие, ще ніколи так не налякав ся як того дня.

(Конець буде.)

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П-н.

(Дальше).

Таке говорене е зовсім не до речі. Коли цар не приказуе „то альбо то вѣрити", так чомже, спитаюсь, іменем царя шлють всяких раскольників у вашій церкві в тюрму або в Сибір? Коли цар не приказуе (positive), в що треба вірити, так чому-ж (negative) заказуе вірити в те, в що цареславна церков не вірить тай чому накладають ся законами царем прецінь санкційонованими кари на сих, що не хотять держатись офіцияльної, цареславної церкви? Як хто щось заказуе, так се значить, що противне щось заказуваному приказуе; як церковний напр. закон заказуе їсти мясо тоді а тоді, бо се гріх, так значить се, що в сїм заказї містить ся приказ постити тоді а тоді, бо се добре діло; заказом одже (negativo-м) потверджаеть ся і скріпляеть ся лише приказ (affirmativum). І щоб бути зверхником, головою не треба аж конче приказувати; саме заказуване і каране, як хто сей заказ переступить, вистарчае до главеньства вже зовсім добре. А таке вже говорене, що „царь исповѣдается, постится якъ найлѣпшій христіанинъ" та що він „цѣлуетъ руку при Богослуженіи Еписко па и даже священника", тим то не е він головою — се прямо наївне сердешно сьмішне. — Сповідаеть ся цар і постить, бо е грішним чоловіком, як і кождий иньший тай його віра приказуе постити і сповідатись, а він е прецінь „первый сынъ православной вѣры". І як би цар не сповідав ся і не постив, так який був би то перший син церкви? Першеньство в церкві — першеньство в повненю заповідий божих і церковних – се зовсім одно до другого лицюе. Зрештою, батюшка – цар мусить певно добре знати, що держава - не може устоятись без віри в Бога, тим то, щоб бодай добрий примір йшов з гори в долину, сповняе він божі заповіди. Римский Папа голова католицкої церкви, постить і сповідаеть ся також, бо яко приватна особа, звичайний чоловік може він грішити, як і кождий смертельник; ну, тай взагалї обовязаний він бути першим у виконуваню божих і церковних заповідий як раз тому, бо він голова. А що таке повнене приказів божих чи церковних царем або Папою права першеньства в церкві не відбирае, ані його не зменшае, лише навпаки се право суппонуе, наче підкладае тай його збільшае, се здаеть ся мені, розуміе кождий і нема що більше про тое говорити. А зглядом „боськаня" царем руки „Епископа и даже священника при Богослуженіи", так се ось собі звичай, така собі поведінка походяча певно з давнійших часів, а яка заховуеть ся царями і тепер може справді із пошани для духовного стану, побожности або покори, а може лиш для show-у за-для біґотерії пустосьвятства або фарисейства; ну, і такий звичай не стоїть зовсім на перешкоді цареви до верхованя в церкві, як австрійскому прим. цісареви нічогісько не шкодить в його цісарюваню такий звичай, що він умивае в кождий Великий четвер ноги дванайцятьом старцям в Гофбурґу, у Відни, на сю памятку, як Христос перед своїми страстями умивав ноги своїм дванайцятьом Апостолам.

Відповім коротко ще й на такий арґумент цареславних, що, мовляв, цар, іменуючи епископів российскої церкви, ділае те саме, що й прим. цісар Австрії, королї Італії, Еспанії, і про., котрі іменують також епископів у своїх державах, а котрих чей-же ніхто не назве головами католицкої церкви — „вѣдъ... то еще не главенство" — тим то і цар не е головою [1])

Сей закид може здаватись на око поважнїйший, та в дійсности річи е він лиш натягнений і слабенький. — Відношене між католицкою церквою а державами е таке: В справах, що мають лише сьвітский, державний характер, як поставлюване і усуване урядників, орґанізация війска,

1) Гдѣ искати (глядати) праву? стор. 62.

средства безпеченства, поліция і т. д. сама держава е зверхня, самовладна і зглядом таких справ церков стоїть осторонь так довго, доки через сї строго державні справи не нарушають ся прикази божі. З другого знова боку в таких ділах, що е строго релігійної природи, як приписи зглядом уділюваня сьв. Тайн, проповідане християньско-католицкої науки, духовне судовласте-юрисдикция etc. е церков независима від держави і державна власть не забирае в таких ділах голосу; вона не мішаеть ся. Но много е „мішаних" справ, себ-то таких, що суть рівночасно церковного і сьвітского характера, прим. супружества, обсада епископій, фундациї і т. п. як-же такі справи укладають ся? На те відповім словами Папи-фільозофа, Льва XIII-го так: „В таких річах, що... з ріжних причин належать до церковного і державного обсягу діланя, хоче церков, щоб було згідне відношене між обома властями, щоб тим чином уникнути спорів погубних для обох сторін" [1]), значить церков хоче згоди, сьвятого спокою. — І як раз задля сеї ціли, щоб була згода, католицка церков заключае з ріжними державами (поперед всего такими, де католицка церков мае перевагу) так названі конкордати, себ-то обопільні умови між церквою а державою, в яких означуеть ся як найдокладнійше круг діланя церкви і держави саме в таких мішаних річах" і на сю ціль поставляе римска Столиця при дворах державних володарів своїх нунціїв, інтернунціїв, апостольских делеґатів, послів, що мають чувати і берегти прав католицкої церкви в дотичних державах. І хоч австрійский прим. цісар мае привілей репрезентувати чи іменувати епископів (ей такі капітули, що самі вибирають собі епископа), то одначе не трафляють ся такі случаї, щоб на епископский престол саджав цісар таких людий, що не е пожадані римскою Столицею; лише Рим і Відень укладають ся між собою так, що й вовк ситий і коза ціла... Впрочім, австрійский прим. цісар мусить після конкордату [2]) засягати при іменованю епископа також опінії, ради, епископату (бодай архіепископа чи митрополита) даної провінциї (Antistitum imprimis comprovincialium consilio utitur).

1) Енцикліка „Diuturnum Mud", із дня 29 юнія, 1881.

2) Гл. Dr. Simon Aichner, Compenbium Iuris Ecclesiastici; Appendix, Concordatum Austriacum, apt. XIX.

(Дальше буде.)

Протокол
і Заява Руского Народа
від Церкви
сьв. Ів Хрестителя в Детройт Мічіґен,
з дня 9 Апріля 1908 р.

О. Емиліян Бурик, гр. кат. руский сьвященик з Cleveland, Ohio, яко запрошений тамошними парохіянами, аби з ними і в їх церквою перевів діло і докінчив справи отворив засідане молитвою „Царю небесний". Народу, помимо того, що то був робучий день, згромадилось 100 людей. На дочасного секретаря був покликаний Михайло Бабій, руский гр. кат. дякоучитель з Клівлянд, Огайо.

О. Е. Бурик запитуесь зібраних, чи они суть правдиві гр. католики, чи шизматики і чи они узнають нашого Владику, Преосьвященого Стефана Сотера Ортиньского за голову, чи може шизматицкого Платона, российско царославного епископа? Бо о них вже давнійше розійшлась чутка, що всї перейшли на шизму, та що в парохії вже дійствуе царославний батюшка.

Зібрані одноголосно відповіли, що они все були Русинами і ревними гр. католиками, свого Владику Ех. Стефана Сотера Ортиньского узнавали і узнають за голову своеї церкви, що москалями ніколи не були і ніколи не будуть, від своеї гр. кат. віри і народности ніколи не відступили і не відступлять. Дальше: Що в їх парохії найшлось два чи три вихованків з під омофора о. Обушкевича і заражених Гладиковим багном та тії на тое тягнуть, що они то найпідлійшим підступом хотіли церков загарбати в свої нечесні руки, они самі царославного батюшку спровадили. Они самі его вигнали, а усї чесні люди цілком до їх справ не мішались.

Контрактор, п. Никола Стефаньский, Русин, гр. кат. віри, забирае слово і витовковуе, як справа маесь. Говорить, що він сам тую церков збудував за свої гроші, і він церков передасть на громаду, значить, спродасть ею за $4.900 00, словом: чотири тисяч девять сот дол. з тим надміненем, що до суботи, т. е. до 11-го Апріля с. р. жадае 500 дол., а за два місяцї почавши від 15 юнія 1908 р. жадае 200 дол., що разом зробить 700 долярів. Зібрані одноголосно пристали на тое і церков купили від контрактора.

Дальше началась дебата звідки взяти гроші на тое, і по коротких нарадах ухвалили складку на тую ціль. І так, помимо того, що тепер так тяжкий час на гроші, посипались жертви.

По 5 дол. жертвували: Михайло Невесьо, П. Лацила, Ст. Горак, Гр. Павлюк, Д. Радовбц, Ів. Ґарко, П. Кіт, Ілько Горак, А. Корило, Ів. Сологуб, Ол. Ференц, Ів. Небесьо, В. Кміціньский, Д. Паловец; по 3 дол. жертвували: Ст. Мідзян; по 2 дол. жертвували: Гр. Грубас, А. Панас, О. Лоґуш, Павло Злочовский, Д. Паславский, Ник. Захарчук, Мих. Соловский, О Крохмальний, Анд. Вовк, Юрко Федор. Разом зібралось 93 00 долярів. Дальше згодились на тую ціль пожичати слідуючі: П. Пуцило 200 00 дол. і Юрко Федор 180 00 дол. Сума разом зробить 473·00 дол., решту що не стае до 500·00 дол., мають сколектувати межи парохіянами.

По тім зачав ся вибір церковного комітету, до якого зістали вибрані:

Василь Кміціньский прдс.
Гриць Павлюк секр.
Стефан Горак касіер.
Мих. Соловский заст. прд.
Юрко Федор заст. кас.
Дмитро Радовец
Петро Пуцило
Михайло Небесьо
Никола Стефаньский

колектори.

Іван Сологуб
Ілько Горак
Іван Братусь
Іван Злочівский
Никола Сьвітлицкий
Гриць Михалїшин.

Ухвалено чим скорше постаратись о свого сьвященника, якому парохія годить ся платити 80·00 дол. місячно і мешкане. Вкінци громада заявила, що свою церков і церковний маеток передае в руки Іх Преосьвященьства, рускому гр. кат. епископови Стефанови Сотеру Ортиньскому. Яко вірні сини своеї народности і віри піддають ся під омофор Іх Преосьвященьства.

Ухвалено, що діло мае бути докінчене на корті, а документи будуть заслані до Владики. По засіданю о. Е. Бурик заприсягнув кураторів і колекторів в церкві. Вкінци о. Е. Бурик підніс многолїтствіе нашому Преосьвященному Владиці, та кількома словами представив зібраним які тяжкі часи переживае наш Владика, заохотив до праці і борби против ворогів, аби не упадати на духу. Тримайте ся всї як оден, говорив о. Е. Бурик, я уповаю на Всевишнього, що наш Владика переможе неправду та перейде через тую житейскую путь.

Вороги Владики тепер ликують, радують ся, що можуть ему докучити, но прийде час, що тії вороги будуть понижені, а тогди буде їм на погибель.

По відспіваню многолїтствія нарід з великим одушевленем ровійшов ся домів. Радувались, що могли повиганяти вовків з межи овечок, котрі всякими способами і лайдацкими штучками хотіли і старались їх пожерти. Однак тая злобна робота тих трох в чорносотенної кліки істенно руских посрамилась.

Дано в Detroit, Mich. дня 9 Апріля 1908.

Рев. Емилиян Бурик, кливляндский гр. кат. сьвященник.

Василь Кмициньский, предсїдатель.

Мих. Соловский, заст. предсїдателя.

Стефан Горак, касіер.

Григорій Павлюк, секретар.

М. Стефаньский.

Дматро Радовец.

Юрко Федор.

Михайло Бабій, секретар засїданя.

(печать).

P. S.

При тім не завадить обяснити яснійше і докладнійше про справу Детройской парохії, най знають і судять чесні люде тих твйордо абщерусских крестян, та з якими чесними крестянами стоять в звязи российско-царославні батюшки, а особливо якимй способами і штучками они ширять свою пропаґанду царославія межи нашими людьми. Томуж то я обширнійше цїлу справу описую, як мені донесено. Бо гріх був би замовчати про таку підлу роботу наших перекінчиків.

В Детроіт, Мічіґан, зачалась орґанізувати гр. кат. парохія ще минувшого року, з весною. Контрактор, Русин, гр. кат. обряду п. Никола Стефаньский порадившись з людьми, зачав будувати церков своїм коштом, притім вачалась збирати колекта. Говорять, що наколектували около 600 00 долярів. З тих грошей ані сліду. Церков зачертерована на St. John greek cath. Church Congregation. Отже на початку то все йшло по Божому и по людски. Накоди стала церков готова, пригостив до Детройт знаний вже давнійше вихованок о. Обушкевича в Jersey City, коли то татунцье там гостили та після його слів навіть були у него довший час на борті. Усе пішло на виворіт.

Не знаю, що ему татунцю Обушкавич такого злого зробили, однак він проклинав їх, та клав на їх стару голову, що сохрани Боже. Може за борд не заплатили? Чи що, не знаю?

Так отже той патрійот, хитрий як лис на кури, аби дещо позискати від царославних батюшків або від еп: Платона, гадав, що дістане ордер за свою підлу роботу. Зачав людей вводити в блуд та старав ся всїма силами перетягнути на царославіе. По перше удалось ему звести контрактора тим, що Еп. Платон всї гроші заплатить ему, если церков передасть на него. А одного сальонїста і ще двох людей тим затуманив, що они дістануть за дармо сьвященника, що нічого не будуть платити на церков і т. д.

Контрактор був ласий на гроші, так собі погадав: Добра річ дістати разом всї гроші, а ще в такий тяжкий час. А як люде не схотять тої церкви, то я їм другу збудую за гроші. Оба хитрі були, нічо й говорити. Но они гадали свое, а ту сталось цілком противно.

Так щож они роблять? порадились і написали до батюшки Капанадзого в Клївлянд, Огайо, ніби якусь заяву, що, мовляв, ми всї добровільно йдемо під Российске царославіе, під Российский кнут, і нагайки козацкі. Батюшка Капанадзе ні сіло, ні пало, зараз гайда до Десроіт мовби яких поган навертати на істенно християньскую веру.

Знов Десроіцкі хитрі „Боруховці" та „псу вачі" оголосили по польских ґазетах, що то ніби наш сьвященник мае приїхати, якого вислав Преосьвященний Владика Сотер Ортиньский до Детроіт на парохию. Одже на таке чудне оголошене множество народа згромадилось коло церкви, бо кождий рад був бачити свого сьвященника. Но дуже обманулись, коли ввійшли до церкви, а в церкві не їх сьвященник відправляе, але якийсь москаль з бородою. Нарід збаламучений і огірчений вернув назад з церкви одні до костелів, а другі домів, бо о цареславнім батюшку ніхто ані чути не хтів. Коли тим виродкам не пощастилось тепер і батюшка Капанадзе з нічим, як приїхав, так і відїхав, то тоді они ужили другого, найпідлійшого способу, який може лиш бути. Запросили они Российско цареславного Епископа Платона – а в ґазетах польских знов оголосили, що приїде Преосьвященний Епископ Стефан Сотер Ортиньский і буде мати архіерейску Сл. Б. в церкві. Нарід знов згромадив ся і то не лишень Русини но і другі народи, як анґліки, поляки, і др. що хотіли бачати свого дорогого гостя. Но ту знов грубо обмамулись бо в місто свого Владики увиділи бородатого Платона з его посіпаками, та галицкими кнуто-поклонниками москалями з під Горлиць. Бракувало ще лиш Боруха з Ольшаниці і Гладика з Лосї. Ті два чогось не приїхали помимо того, що були покликані на тую нараду.

Ввійшли до церкви. Еп. Платон щось пообзирав церков чи може де дір нема, але відправи жадної не мав, щось паґаваріл з своїми настоящими і відїхав, а їм в дарунку лишив ось що: Батюшку Василева, котрий недавно був даком в Клївлянді.

Батюшка Василев пробув в Детроіт всего 4 місяці в контрактора на борді, і бувби може до сего часу там киринив ще, але контрактор видів, що люде до церкви якось цілком не йдуть, колекту ніхто не платить, Еп. Платон і Копанадзе гроші не дають, взяв і батюшку прогнав з парохиї на сто вітрів. І от такий конець став ся царославній місії в Детроіт.

Дня 2 апріля с. р. прибули до нас Cleveland, О. два делеґати, післані від Детроіскої парохиї, Василь Кміціньскій, і Ст. Горак, та просили О. Е. Бурика, аби той конечно приїхав до них зробити якийсь лад. О. Е. Бурик, коли довідав ся як річ маесь, з великою охотою приобіцяв, що на 8 Апріля приїде до них і що з ними діло поведе

Наколи московскі кнутопоклонники довідались, що О. Е. Бурик мае приїхати до Детроіт перепровадити справу в парохиї, духом телеґрафують до батюшки Капанадзого, аби він сей час приїздив — бо їм капут. Розуміесь, клївляндский батюшка, вибрав ся сейчас аж на 4 дні, спасати царославіе в Детроіт. В неділю д. 5 апріля відправляв не в дома, але в Детроіскій церкві контракторскій. На проповіди наказував конечно переписати церков на Епископа Платона бо уніяти заберуть. В церкві було щось 15 людей — було двох трох хрунів — а решга сербів. Контрактор все стояв при своїм: хотів грошей і тогди доперва він церков передасть а инакше ні. Батюшка покрутив ся ще по Детроіт і відїхав до дому без нічого.

Настоящі і вихованки О. Обушкевича пустили поголоску, що они церков вже купили від контрактора; хотіли тим нарід збаламутити. Однак то все було лиш циганьство і брехня. Бо як ми приїхали до Детроїт о 6 год. вечером 8 Апріля, то на нас чекало скілька людей — і контрактор, п. Никола Стефаньский на дипі, котрий заявив о. Е. Бурикови що церков не есть передана в руки цареславних.

Того самого вечера згромадилось богато народа до церкви. О. Е. Бурик відправив Акафист до І. Хр.

На другий день по Службі Б. зачав ся мітінґ парох. Мітинґ відбув ся в найбільшім порядку — оден вихованок о. Обушкевича скакав аж му піна з уст скакала, гадав що розібе мітинґ. Та се ему непощастилось бо люде викинули го з галї і мітинґ докінчив ся хорошо як на се вказуе протокол. Контракти і „протокол" з мітінґу суть заслані на руки Іх Преосьвященьства Стефана Сотера Ортиньского д. 14 цьвітня 1908 р.

Так одже підла робота настоящої твйорди в Детроіт скінчила ся посрамленіем, а правда поборола неправду.

Тепер читайте і осудіть шановні читачі „Свободи" тую підлість і безхарактерність вихованків о. Обушкевича. Они на силу хотять нас винародовити, подібно як в Галичині депутат Марков грубо збрехав в парляменті, що в Галичині жиють не Русини, лишень Москалї. Так само переконайтесь, якими то штучками царославна місія ширить Российске царославіе меже нашими людьми — і з якими то чесними людками они братають ся. Ну! Щож тепер? Ґаспадінове Борухи, Джарзосітскі „Псувачі", і ко. від „Правди". Чи скажете тепер що Бабій знов по пяному написав о ваших дїлах і подвигах?

М. Б.

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudsn St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мoні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Страшні наслідки безправного гнету.

Дійшла до нас вість, що намісник Галичини, граф Потоцкий, зістав забитий студентом, Русином, Мирославом Січиньским. Як сей поступ осудять народи европейскі і поза европейскі, ми сего поки що не знаємо, але то, що знаємо, можемо сьміло висказати.

Хто небудь з нас слідив бодай крихітку за розвитком житя Русинів в Галичині сей мусить признати, що їх положенє політичнє є дуже невідрадне. Поляки хочуть відбити на руской шкірі всї потрачені свої права в Німеччині і в Росії, та вибудувати Польщу на корінно руский земли. Способи, якими они до сего забрали ся, переходять всякі границі. Передусім треба нам знати, що Русини в Галичині мають заґварантовані урядом австрійским такі самі права, мають (на папери) таку саму конституцію що і Поляки. Та Поляки дібравши ся до власти, нехтують зовсїм конституцію дотично Русинів, неначеб она було тілько для Поляків. Найперше відмовили прав рівности руской бесїдї, і консеквентно не допустили єї до урядів автономічних, а опісля поволи витискали зі шкіл, підсуваючи на силу Русинам язик польский. Руских учителів засилають на мазури, а восточну Галичину обсаджують польскими. Дійшло до того, що по селах руских зводила ся формальна борба о язик викладовий руський, в котрій то борбі всегда Русини програвали. Чому? Бо ціла Рада шкільна окружна є польска, на чолі котрої стояв все староста. Апеляції до ради шкільної краєвої оставали безуспішні, бо там знова на чолї стояв намісник для Галичини, Поляк. Остав еще Відень. Но з Відня за впливом польским відсилано Русинів до галицкого сойму, де знова рішали самі Поляки, Вовкам поручувано боронити овець перед вовками. Крик розпуки Русинів лунав перед цілим цивілізованим сьвітом, однак і тут Поляки, на глум всякій правдї, опять інформували Европу, говорячи, що Русинам дуже добре під ними, як нїякому народови на сьвітї. І справдї чогож би мали нарікати Русини, наколи на 3 міліони народа мають аж 5! (словно пять) ґімназий а жадного університету, а Поляки на стілько само людей 50 ґімназий і 2 університети! Ся несправедливість тим яркійша, що сей бідний Русин платить податки і більші як Поляки і за свої гроші не сьміє домагати ся рівноуправи. Вся справа шкільна в руках польских, Русина не пропустять в рівній мірі до участи в заряді шкільнім, хотяйби і не знати що робив і більше способним був від Поляка.

Тая насильна пресія, се ополяченє шкіл, а при тім насьмішки і кпини з Русинів по школах польских, а навіть в університеті, викликували кількоразову бучу на універстеті. Та конець тих буч був такий, що Русини мусїли опускати університет, або голодувати в криміналї, а Поляки дальше своє робили.

Такий спосіб трактованя Русинів дотично шкіл зовсім природно викликав велике обуренє в молодечих, палких серцях учеників і они готові були стати до всякої борби за права свого народу і своєї бесїди. Кождий молодець скінчивши університет серед такого пониженя і під таким обухом, не забуде нїколи тої кривди, якої він зазнавав через весь час своїх студий під Поляками.

Но на тім не конець. Сьвідомий Русин, інтеліґентний по скінченю школи, входить в стичність з народом руским і там доцерва доучує ся того, чого немав способности пізнати в школах.— Щож то за нова наука? — Страшна! — Він пізнає цїлу махіну польску яка працює на всїх полях житя політичного лише на знищенє Русинів, або над переробленєм его в Ефіялтів в зрадників власного народу!... Він пізнає роботу польских панів по руських селах, їх економів, директорів, писарів, лїсничих, та всякої панської сволочи, котра увиває ся поміж нарід і деморалізує его, убиваючи в нім всї чувства люцкі Він чує польских ксьондзів по костелах, як они ваблять Русинів до себе, висьміваючи наш обряд і віру. Він видить, як польскі законниці осїдають по руських селах і під плащом побожности ширять польського духа між руськими дїтьми, а польскі епископи хвалять їх за се. Він видить явні аґітації, розбої і безправство старостів польских, їх глузованє з кардинальних правил справедливости, він видить поведенє всяких комісарів, писарів і війтів, спеціяльно до того вибраних. Ціла махіна повітова працює над убитєм Руси на еї рідній земли і над нищенєм сьвідомих одиниць між народом. Средства до тої роботи не менше страшні Переслїдуванє на кождім кроці, кари грошеві безнастанні і несправедливі, стяганє податків з перед 10-ти літ нїяк неоправданих, насиланє жандармів і мученє людий доносами, тяганє без настанне по терминах і каранє арештами, одним словом чисті середновічні тортури, які чоловіка і найвірнїйшого і найспокійнїйшого виводять з рівноваги і попихають в розпуку. Реакція против сего не можлива. Донесеш то все до намісництва, то значить, щось кинув камінь в глубоке озеро, котрого дно болотнисте. Шкода навіть часу і паперу об тім писати, бо намісництво або не відповість або за 4 літа дасть відповідь як ти вже знищений гризотою спочив у могилї, або утік за море, до людий чужих. І така система проти Русинів стала системою по цілій восточній Галичині і треває уже літа. Від часу до часу довідує ся сьвіт для відміни, і про пролив руської крови. Діє ся се підчас виборів до парляменту і сойму. Як ті вибори відбувають ся, сего нїхто не годен описати і наші читачі знають се гаразд. То чистий канал деморалїзації, розлятий по Галичині. Піяньство, перекупство, насильства, розбій, жандарми, войско, крадїж, шахрайства, одним словом всї злочини уживають ся безкарно польскими урядниками, аби лишень не допустити Русина на посла до парляменту або до сойму Сьвященника русього побити і покервавити та замкнути до арешту значить тілько, що пса нагаратати і замкнути до буди. Кождого сьвідомого Русина інтеліґента пильнують жандарми як ока в голові, і кажуть кождому сидїти тихо, а наколи не хоче, з баґнетом в груди віддасть з душею послїдний свій голос. Польскі гієни роблять, що хочуть і як хочуть, бо на то все єсть апробата від намісника, який навіть нагороджує за шахрайства.

Чиж не може чоловік збожеволїти, дивлячи ся лише на се, а щож допера беручи участь яко горожанин в виборах?!

От примір такої страшної деморалїзації перед нашими очима. В часї виборів до парляменту тому рік Русини добували всїх сил, щоби вибороти собі бодай частину належних ся їм послів. Всї сьвідомі одиниці, а між иншими і брат Мирослава Січиньского, пішли в нарід і накликували его до солїдарности. За се дістав ся молодий хлопець до вязниці, де довго сидячи в слїдстві стратив здоровлє і ослабив собі очи так, що грозила єму слїпота. Бідний чоловік стряс ся на саму гадку, що стратить раз на все сьвітло денне і з розпуки відобрав собі житє. Єго брат, Мирослав, той сам, що забив намісника, безперечно відчув глубоко у своїм серцю смерть брата, спричинену вязницею і то несправедливою, а знав добре, що жерелом тої кривди був сам намісник, що позволив своїм урядникам безкарно тлумити Русинів в часї виборів. В недовзї бачив опять як жандарми в білий день запняли аж 3 баґнети в груди безборонного Русина, який домагав ся лишень справедливости вибору до сойму. На впослїдок знав докладно як намісник кинув під ноги розпорядженє міністра Бека і позваляв на немислимі насильства на Русинах вчасї виборів до сойму, і тому волів згинути, як на такі лайдацтва дальше глядїти. Но наколи би згинув був сам, нїхтоби за ним і не гавкнув, а Поляки радували би ся, що менше одного борця за справу руску. Та не так ся стало. Сей молодець постановив вислати вперед на другий сьвіт того, на котрого стільки слїз покривджених Русинів упало. Сей молодець, не анархіст, як ложно росийска служниця написала (Dennik Slowiansky), але сей молодець походив з заможної фамілії, се син сьвященника. посла до Ради державної, вихований добре, і лише один мав гріх: що горячо любив свій нарід. Сей молодець не міг зрозуміти, длячого намісник плюнув на всї розпорядженя міністра Бека дотично Русинів, длячого позволив своїм урядникам на шахрайства при виборах, длячого казав замкнути его брата до вязниці за то, що він Русинів збирав до купки і казав ся тримати. через що марно пішов зі сьвіта, длячого Русини мають бути ігрaшкою в руках намісника і підстілкою та погноєм для Поляків, длячого не вільно Русинам розвивати ся і жити своїм житєм на своїй земли, маючи ті самі права, що Поляки?

От стілько ми знаємо і можемо сказати в данім випадку. Мурашка, хоть яке слабе сотворінє, одначе надоптана велитною ногою чоловіка обертає ся і жалить і боронить свого істнованя. Годї правди дїти. Польска господарка в Галичині, се одно пасмо гнету і несправедливости, розбоїв і насильства. Всї леґальні способи оборони бідного народу зістали вичерпані. Русинів збувано іронїчним сьміхом і обкладано згірдливими епітетами, скілько разів они допоминали ся леґальними способами справедливости. Такого ряду як в Галичині нема на цілім сьвітї, тому і не диво, що струна злочину перетягнула ся і пукла.

Ми обєктивний факт морду не похваляємо, однак і не можемо кинути каменем на ту одиницю, що в розпуці, не знаючи вже иньшої дороги ратунку, хватає ся крайного вчинку самооборони — насильства!..

„Плачу ся і ридаю, егда помишляю смерть.“

Сї слова сьміло можна застосувати до Головних Урядників від „славного“ „Соединенія“, котрі плачуть, шльохають і ридають, а то з причини Конвенції, котра мае ся відбути в Маю, і котра може не одного з них звільнить від тої тяжкої праці, котрою перетяжений був (а також і есть) через кілька „каденцій“ свого урядованя.

Але пани урядники від „Соединенія“, як також і від его орґана „Ам. Рус. Вістника“ не дуже раді би розлучити ся зі своїми „вічними“ але легкими і поплатними урядами. Тому то ударили они на „алярм“ во всї дзвони: Плачуть і ридають, просять і закликають всїх і вся, щоби не вибрали і не вислали на Конвенцию тих людий, котрі перетяли би нитку їх житя, то е пановання (себто „заштаповали“ їх в урядованю), але щоби вибрали лиш самих таких, котрі не зроблять сеї „паскуди“, а постоять не „l'em na vec našoho „Sojedineni ja“ al'e aj cal'eho našoho uhro-russkoho naroda, (читай: „našoho Joanna Uhrina i vecej takych).

Понеже добрий успіх Конвенції залежить также і від того, якого „убѣжденія“ суть делеґати, тому то Гол. Уряд "Соединенія" отпоручил во вниманіе" всїм Братствам ось таке поученіе а взглядно условія:

1). Щоби вибирати на делеґатів лиш тих людий. котрі вміють читати і писати (може „l'em“ по мадярски?)

2). Котрі суть доброго характера (чи такого як Жаткович?) не „социялистичного или Украинско радикальныхъ засадъ принциповъ“.

3). Котрі суть ситизенами і

4). Старшими членами Братства і „Соединенія“, а то длятого, бо після гадки Mr. Uhrina, лиш ті „зъумѣютъ зовсѣмъ докладно хранити характеръ и будушность „Соединенія“ (будуть дивити ся „l'em“ через пальці на їх плюгаву роботу, так як до сеї пори) и не дають ся звести всякими облестными словами і т. й.

Отож щоби не дати ся звести тими облесними словами Mr. „predsedy“ змушений взяти за перо і написати пересторогу, а властиво сей поклик до всїх членів належачих до „Соединенія“, так Русинів з Галичини, як і до вас Русини з Угоршини, взглядно до всїх тих, котрим лежить на серци добро нашого Руского народа, нашої Сьвятої Віри і нашої церкви.

Руский Народе!

Чи чуеш наругу і глум? Чи еще довго будеш держати ся тих непрошених проводирів, котрі запанували над Тобою і ведуть тя в бездонну пропасть? Таж ти бідний Лемко і ти подкарпадский Русине, щоби ратувати ся від таких самих пявок (як Жаткович, Угрин і;и.) котрі ссали без милосердія твою кров, там в старім краю, утікав — ти від них кілька тисячів миль і опинив'єсь ся аж ту на свобідній земли „Washingtona“ однак і ту найшов такий сам „гаразд“. Але здае ся менї, що вже крайна пора попращати ся з ними. Тож чес. Братя! не відтягаймо ся на довше, бо чим дальше в ліс, тим більше дров, але власне тепер, коли на се найлїпший час, зробім обрахунок з ними. А се справа дуже легка. От послухайте як до неї взяти ся:

Кожде Братство принaлежаче до „Соединенія“ буде мало мітинґ, на котрім буде ся вибирати делеґатів на Конвенцию. Тому то нам не можна відтягати ся від сего вибору, але противно, нам треба постарати ся о те, щоби на делеґатів вибрати таких людий, котрі постоять твердо за нашу справу. Дальше додаю і се, що кождий член „Соединенія“, чи він ситизен або нї, може вибирати і бути вибраний на делеґата. Тож не треба слухати тих людий, котрі будуть говорити, щоби вибирати лиш ситизенів, але сказати їм, що після статутів „Соединенія“ кождий член може бути делеґатом. Рівночасно прошу тих чес. членів, котрі не чують ся в силї постояти при тім твердо, чого вимагае добро нашого народа. щоби не дали ся вибрати на делеґатів і не їхали на Конвенцію лиш для „гонору“ а без пожитку. Найлїпше буде єсли не приймуть на себе такого обовязку, котрого не потрафлять належито виконати.

В кінци раджу і то:

Єслиб наші вороги взяли верх на Конвенції і Конвенцию перевели після своеї старої „методи“, на свое „копито“, то в такім разї ми, Галицкі Русини, всї як оден муж виступім з „Соединенія“. А властне на се тепер добрий час, понеже „Рус. Нар. Союз“ в місяцю цьвітню і маю принимае нових членів в віці до 35 лїт цїлком без вступного а прочих за половину вступного. Добре би було також, щоби і Братства приналежачі до „Союза“ принимали нових членів (а властиво тих котрі виступлять в тім часї з „Соединенія“,) без вступного. Тож звертаю ся еще раз до Вас члени „Соединенія“.

Позір, бо ворог не спить!

Иксьняліб.

Справоздане зі складок

для вдови і сиріт по бл. п. народнім мученнику, Марку Каганци:

Оголошено складки:
в ч. 11 на суму $10.50
в ч. 12 на суму 56.53
в ч. 13 на суму 20.90
в ч. 14 на суму 25.30
в ч. 15 на суму 25.19
в ч. 16 на суму 5.26

Крім сего жертвували:
Гав. Дзядик, Ansonia, Con. 1.50
о. Данилович 2.00

Разом зложено $147.18

З того вислано уже:
1) Складку з Шікаґо, Ілл. 19.48 (гляди число 12-е)
2) Склад. з Йонкерс. Н. Й. 12.25
3) Склад. з Монтреал, Онт. Канада (гляди число 14.) 2.05

Отже разом вислано уже $33.78

Зіставлене:
Зібрано усего $147.18
вислано 33.78

Позістає $113.40

Сю суму, то є 113.40 дол. вислано дня 16-го с. м. за посередництвом „Банку Руских Еміґрантів“ на книжочку число 4000 „Краєвого Союза кредитового“ до Львова з зазначенєм, що сим малим датком американська Русь хоч вчасти хоче отерти сльози вдови і сиротят по бл. п. Марку Каганцеви.

А в імени тїний замученої жертви шляхотсько польської мафії кличемо усім жертводавцям щирoруське: Спасибіг.

При сїй нагоді одна мала увага під адресою наших краєвих Редакцій.

Наші краєві Редакції (в сїм послїднім случаю „Дїло") безнастанно завзивають американську Русь до присиланя усяких матеріяльних підмог і підпор. то на фонд боєвий, то на будову бурс і т. д. і т. д. Американська Русь не позістане нїколи на подібні поклики глухою і після своїх сил і спромоги завсїгди кине свою лепту; в сей спосіб вислано уже звідти не одну, дві сотки, але тисячі долярів. Однак пізнїйше, мимо навіть домаганя жертводателів, щоби дотичні орґани старокраєвої преси подавали так спис жертводателів як і жертвовані суми, дотичні орґани неначе води у рот набирають. Тому на загальне домаганє ся американьских Русинів просимо дотичний орган в Галичині: Реєструйте кождий цент жертви і кождого американьского жертводателя, а се буде мати більшу вартість від усїх покликів. Ми не можемо збирати нових жертв, бо кождий питає: а що стало ся з попередною складкою?... де вона утопила ся?... Тому просимо ще раз старокраєві орґани присьвятити тїй справі троха більше уваги.

Редакція.

Важне для всїх, що глядають роботи.

Здаеть ся, що не всї про се знають, що тамторічний конґрес в Вашинґтонї дав припорученє міністрови промислу і праці заложити урядове бюро праці в своїм департаментї під назвою „U. S. Bureau of Informa-

tion Distribution" Се зроблено в тій цїли, щоб емігрантам усїх народностей улекшити винайдене роботи.

Рівнож задачею сеї інституції є звернути еміґрацію з перелюднених всхідних стейтів у стейти західні та полудневі, де є великий брак робітників. До сих пор з сего офісу користають лишень Нїмцї, Жиди і Шведи, а по части зачнуть і Поляки.

А чиж Русини не моглиб також з сего користати? Так. Се бюро (офіс) істнуе для всїх народностий і Русини рівнож дістануть там поміч і пораду.

Ся інституція є о стільки добра, що всякі інформації про роботи дістає ся там цїлком даром, безплатно. Для робітників бідних, а які згодилиб ся виїхати кудись на роботу, однак не мають гроший на оплату подорожи, сей офіс старає ся о се, що потрібну суму гроший на дорогу присилають, однак під тим услівем, що робітник з'обовяже ся по одержаню роботи сю суму ратами звернути.

Головний офіс находить ся в Вашинґтонї, а філія є в Ню Йорку. Шукаючі роботи могуть звертати ся там з запитами особисто, або листовно і то в своїм матернїм язицї. Пишучи лист мусить подати ся: своє імя і назвиско, кілько літ, якої народности, жонатий чи самотний, если жонатий то де жінка: в старім краю, чи тут, кілько має дїтий, кілько лїт в Америцї, чи є сітізеном, чим займає ся, якої хоче роботи і в якім стейтї.

По робітників звертають ся до сього бюра з цїлої Америки, як рівнож і за роботою. Приміром робітник якийсь в Сан Луї просить о роботу. Офіс висилає йому адреса усїх тих з его місцевости, що писали за таким а таким робітником і сей робітник разом з поручаючим листом з сего офісу іде під подану адресу, яко рекомендований урядом дістає роботу і сейчас про се повідомляє офіс.

Де потрібно робітників в в більшім числї там висилає уряд спеціяльного урядника до розслїдженя, чи там нема страйку або иньших яких непорозумінь.

Адрес нюйорської філії є: „U. S. Information & Distribution Bureau, N. 10 Bridge Str. New York, N. Y. — а адрес головного офісу в Вашинґтонї звучить: „U. S. Information & Distribution Bureau, Depatament of Commerce & Labor, Washington, D. C.

Відповідь г-ну Лезинскому, секретареви церковному в Скрентон, Па.

В 13 ч. „А. Р. Вістника" в дня 9 цьвітня с. р. появилась метрова допись, під котрою підписав ся Іоаннъ Левинскій. Що до самої дописи, то ми сьвято переконані, що она не походить з під пера Лезинского — бо ви г нъ за „зелені" есьте еще до такої дописи. Вам потребаб було пятнїти цїлий місяць над тим, щоби еї тільки переписати, а щоби написати, то і говореня нема о тім. Однак нам не ходить о те, що ви є слїпим орудієм в чиїхсь там руках — не ходить нам о се, що вами як мітлою вимітають всїлякі бруди та гниль. Ми мали спосібність переконатись, що ви до сего як раз надаетесь та що така робота як раз личить вашій персонї. Ми не гадаємо вас від сего відводити, бо знаємо, що є на сьвітї одно сотворіне, котре, щоби не знати кілько разів мив, то оно все лїзе в болото.

Ми віримо, що ви з Галичини, а се тому, що нїгде на сьвітї такі сотворіня як ви, не виводять ся, лише в Галичинї. Однак ми гадали, що Америка з вас зробила чоловіка, а ту, як самі признаетесь, мимо пятнайцятьлїтного побуту у нїй, все остали вірним оказом галицкого Микити.

Чи через се, що ви з Галичини та булисьте в парохії чисто галицкій, має ся вірити, що ви безпартийний і безсторонний? Ми вам віримо то, що дальше говорите: „що маю на серці то кладу і на папір". Як не знаете, то ми Вам пригадаємо, господине, приповідку: „Що у дурного на гадцї, то і на язицї".

Не будемо ми розводитись над заслугами о. Яцковича, котрі ви виказали в своїй дописи. Що робив о. Яцкович, то належало ему робити, бо тим сповняв свої обовязки. Того ему нїхто не відмовляє, але що більше і хвалить ся. Однак коли возьме ся на увагу его добрі і злі дїла — то ті другі переважать. А щоби він зробив аж щось так великого, щоби перед ним темнїли всї его злі сторони, то того — нема. Ви носите о. Яцковича під небеса в своїй дописи, а властиво підписалисьте ся під такою дописею через когось написаною, то те не без користи. Ви се робите ради страха, щоби не стратилисьте ласки у о. Яцковича, бо зі стратою еї — переcталибисьте бути предсєдами та записниками в ріжних сполках, а то ваш недїльний заробок, котрий вам більше доходу приносить, анїж віска та пиво, яку розвозите поміж народ та намавляете до піятики. Ми знаємо о тім, що шкода з вами говорити, бо ви і всему тому заперечите, так як другий раз заперечаете першу допись в „Свободї" написану „парафіянами" (а не „парафіянином"). Піп в дзвін, а чорт в клепало", так і з вами. Публично вам говорилисьмо, щобисьте дали доказа на то, що то все неправда, а ви на то якось не годні здобутись і кричите тільки, що неправда. Добре! Чому неправда? Скажіть!

Дальше говорите, що допись та приносить ганьбу цїлій парохії. З якої причини г-не секретар? Чи тому, що вийшли на верх всї „зделки" о. Яцковича? Допись не чіпала анї церкви анї парохії, але виказала брудні дїла о. Яцковича, котрі не мають нїякої звязи з парохією. Щоби себе перед людьми закрити, заслоняетесь присягою. Чи ви г-не присягали церкві та парохії, чи попови? Гадаємо, що ви на стілько знайдете еще розсудку в своїй зацофаній пезґівници, щобисьте розізнали, що є дїло церковне або парохіяльне, а що є чисто о. Яцковича! Ви кажете, що то все одно. Добре! То також хто нападає нашого Впр. Епископа, то також чіпає церков. Чому вам замкнуло тую верескливу вашу хавку, чомусьте ослїпли і оглухли на ті підлі, нікчемні, лайдацкі, штубацкі лайки на того самого Епископа, перед котрим на колїна клякалисьте та до ніг падалисьте перед кількома місяцями. Тоді ви, г-не, були самі господарем своєї роботи, а тепер господарює нею о. Яцкович.

О рабе, рабе нікчемний! І ти сьмієш виступати против тих людий, з котрих жиєш — котрих кервавицею годуєш ся. Гадаєш, що такого зацофанця, як ти, буде хто поважав. Знай, що то все до часу, а колись копнуть тебе як пса і проженуть від себе. Инакше на сьвітї не буває з людьми такими як ти, з такими безхарактерниками, перевертнями. І ти чоловіче за своєю дописею читав в слові від редакциї то, що провивають твою мову „польско-русинским жарґоном" і ти на то дивиш ся і чуєш то, що твій найдорозший скарб, той скарб, котрий вляла в тебе твоя мати, ту мову, котрою ти послугував ся в дитинячих лїтах, котрою ти будучи в краю і тут слав мольби до Всевишнього, котра тобі повинна бути над всьо найдорожша — плюгавлять та жарґоном називають, а ти до тих людий горнеш ся та за юдин гріш себе продаєш. О помагайте недолюдки матїр катувати!

Знаємо о сїм, що шкода перли кидати в болото — шкода і до вас говорити. Ми маємо в Бозї надію, що прийде час, коли опаматаетесь, але буде „за пізно".

Правда ваша є, що нарід жиє з собою в згодї Жиє і жити буде, бо він не такий як ви. То що ви говорите про бунтівників, то все неправда. Звете декотрих сьмітем, бридотою; ми сему не дивуємось, бо судите кождого чоловіка після себе. Колись тоє сьміте, бридота були „poriadocnymi parochianami" у вас. Чи не правда? Був час, що ви нашої помочи потребували, та коли ми вас вспомагали, то тогди було все „all right!" Тоє було колись, але тепер вже так не буде. Не можемо на дальше бути слїпими, бо кождий видить до чого ваша робота веде. Самі ви повілисьте нам війну. Самі піддеслисьте клич: „Вон з поляками", а ваш сивоволосий крикун в церкві, в домі Божім сказав такі слова, котрі годї тут повтаряти. О, ви побожні фарисеї!

Єсли лежить вам добро парохії і церкви на серці, то чому задля інтересів о. Яцковича роздвоюєте парохію? Чи не ліпше вийти однїй особі з парохії задля успокоєня тисячок народа? Знайте, що ви вашою обороною о. Яцковича допровадите парохію до упадку, а наколи доходків забракне, то і о. Яцкович накиває пятами на Скрентон, а вам чесні угорскі Русини дадуть „кіка".

При кінци питаємо ся, кілько між вашими 104 підписами є правдивих підписів, а кілько таких, що люди підписували ся на „салун", а ви їх умістили під дописею, кілько є таких, що цїлком не підписували ся, а суть і такі, що вже давно у старім краю і також недорослі, що і цента колекти не дали? Видко що ви укладали підпис парафіян як польскі шляхтичі виборчу лїсту в Галичинї — наколи з нашого боку можемо вам показати 1000 підписів леґальних, зібраних без жадного шахрайства і аґітациї. Скажіть тепер хто бунтівник?

За комітет галицких Русинів в Скрентон, Па.
Гр. Мрикало, прдс.

Допись.

Hazleton, Pa. № 6.

Не маю я много вільного часу, щоби прочитати ґазету порядно, бо, як то кажуть люди: „ніч майнера з хати виганяє, ніч приганяє", а вже писати до ґазет, то річ для майнера майже немислима! Та я, коли пишу до „Свободи" тих кілька слів, то певно не з нудів, не для забитя часу, а просто длятого, щоби людям отворити очи, та показати на прикладах, як то „Russk. Am. Wist." безлично, бреше. Кажу: безлично, бо такі брехнї писати, які написав Р. А. Вістник у своїм 12-ім числї с. р. з Hazleton № 6, потрафить хиба орган русс. кат. Соединенія!!! Американьскі Русини можуть безпечно взяти правдомовність Вістника у проповідку: „бреше, як Русско-Американьский Вістник!"

В дописи „Вістника" ч. 12. з Hazleton № 6 нема анї одного слова правди. Неправдою єсть, що: „na dniach uprazdnila ša čisto uhro-ruska farnosc a sice v Hazletoni, Pa. на № 6, бо кождий чоловік, котрий знає нашу „farnosc", мусить признати, що она (farnosc) не єсть чисто „uhro-ruska" але в половинї угро-галицка. Хиба, що хотїв би мати таке чоло безличне, як той, що писав новинку до „Вістника" і сам „Вістник", котрий згадану брехню помістив. Неправдою єсть, що наша „farnosc uprazdnila se — бо наша „farnosc" завдяки uhro-russkej господарці кураторів угрорусских мала в протягу 6 тижнів, словами шістьох тижнів чотирох парохів!! І так о. Новака, о. Николаєвича о. Сабова і теперішного, котрого назвиско наші замотеличені куратори тримають в тайнї, бо кажуть, що теперішний о. парох єсть дарунком епископа Гобана, на котрого церков єсть записана (є ним о. В. Шуба як хвалить ся А. Р. В. в числї 13-ім — Пр. Ред)

Безличною неправдою єсть те, що люди не пустили (замкнувши двері) отца Николаєвича до церкви, бо от. М. приїхавши в суботу і впроваджений куратора ми до церкви, відправив вечірню, на другий день на Шейтан мав Сл. Божу, а потім в Газлетонї і доперва, коли довідав ся, що на мітинґу того самого дня крикнув Никола Ґолий: ne rozumimy teho papa! а за ним крикнуло кілька баранів „ne rozumimy!", мимо того, що чесний брат Григорий Гливак представляв їм, що Русини Русина розуміють і що „не треба пана ничтожити", то Миколаєвич аж тогди подякував сам диким парохіянам за готентотску гостинність.

Угорского сьвященника, о. Новака, виїли угро-русскі куратори: Michal Vasil predseda, Andro Gigo секретар, Maik Maškarinec записник, Georg Hlivak касієр, всї угрорусскі тверді патріоти, порослі словіньским мясом! На те єсть сьвідок угро-руский сьвященник о. Новак.

Hazleton № 6 єсть славний і на цїлу околицю голосний з того, що ту сьвященник довше не посидить як рік — і тому епископ Гобан не хотїв послїдними часами давати „farnosci" сьвященика. кажучи виразно: ви сьвященика не гідні мати! (Галичане умили руки, не мішають ся до справ заряду церкви, та чекають кінця страшного безголовя).

Заклопотані наші лоєри з кураторскої бранжі звернули ся з прошенєм о сьвященика до нашого Преосьвященого Владики, та зачали вистоювати по за угла епископскої палати в Філядельфії. Преосьвященний Владика, не розпоряджаючи достаточним числом сьвящеників, казав їм зачекав якийсь час, а коли появив ся о. Миколаєвич, післав Преосьвященний тимчасм єго, щоби люде а і церков в часї сьв. великодної сповіди не понесли значної шкоди з причини браку сьвященика, та зате золоте своє серце дочекали ся від пesього-ловців гадиної вдячности. Най говорять за себе самі ф[illegible]: Церков має $8.000.00 до[illegible] записана на епископ[illegible] Гобана! О викупі церкви з банку, а тимсамим о переписаню чужого довгу на другого, з того хто за довги ручив, нема бесїди, бо: доходів немає „farnosc" жадних (на оплаченє сьвященика, кантора, опаленє fary, сплачуванє довгу і плаченє проценту місячно по $30.00 треба иншої господарки аби дийти до відповідних видаткам доходів!!! Люде збаламучені, зневірені, огірчені розбігли ся по чужих плейзах, „farnosci" чисто угро-русскій грозить чиста ліцитація і занисом такої „farnosci" хоче собака з Руско-Америк. Вістника обдаровати руского Владику!? Скажіть добрі люде, котрі будете мої слова читати, а котрі знаєте найнещасливійшу з нещасливих парохій руских в Америцї, сесю славну „farnosc" в Hazletoni № 6, чи не варта таку базгранину у „Вістнику" ч. 12. назвати рафіновано-лотровскою брехнею?! а єї дописователя і редактора, поміщаючого такі брехнї — драбами?! Судіть люде, суди сьвіте а і Ти довготерпеливий Господи проголоси Свій сьвятий суд, бо чорні душі зробили вже з царства Твого ту на землі дійстне царство антихриста.

Hazleton, Pa. № 6.

Федор Полївка,
Климентий Кравчук,
Peter Semuta,
Андрей Касич,
Andrew Pelechacz,
Mike Nosal,
A. Romanchek.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.
Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.
Місто-предсідатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Балакуха,
91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.
Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (після посмертне) $1000.00.
В разі смерти члена кляси „В" половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „В" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатися також до братства, яке належить до Союза.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря, Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство принaлежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (протоколів).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза"

Ч. 516. КВІТ. $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Стефан Кузьмяк отримав яко посмертну запомогу по жені Марії з Голов. Каси Руского Нар. Союза в Америці.
Mayfield, Pa. 13. Апр. 1908.
Стефан Кузмич.
Свідки:
Лука Чайковский,
Петро Сабат.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 21.
Лука Чайковский, пред.,
Петро Сабат, секр.

Ч. 525. КВІТ. $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Николай Ругала отримав яко сиротинську часть по Розалії Криста Нестер з каси Р. Н. Союза в Америці.
Mayfield, Pa. 13. Апр. 1908.
Николай Ругала.
Свідки:
Іван Тирпак,
Петро Гуреш.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 21.
Лука Чайковский, пред.,
Петро Сабат, секр.

Ч. 526. КВІТ. $100.00
на сто долярів, котрі п. Анна Крохта замуж. Чайковска отримала яко сир. часть по матери Розалії Крохта з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Mayfield, Pa. 13. Апр. 1908.
Свідки:
Лука Чайковский,
Сильвестер Мощер.
Анна Чайковска.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 21.
Лука Чайковский, пред.
Петро Сабат, секр.

Ч. 523. КВІТ. $18.00
на вісімнайцять долярів, котрі п. Стефан Капцьо отримав яко посмертну запомогу по сині Осифі з Гол. Каси Руского Нар. Союза в Америці.
Perthamboy, N. J. 1908.
Стефан Капцьо.
Свідки:
Теод. Щенецкий,
Василь Р. Борсук.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 104.
Н. Ваверчак, пред.,
С. Крицкий, секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союза.

JERSEY CITY, N. J. „Руский мол. Клюб пост. відд. 70. подає до відомости усім, що в місяцьцвітни і маю принимає нових членів без вступного. Голоситись до уряду або на бр. мітингу (в пятницю по 10-ім кождого місяця).

Т. Лабовский, пр.
С. Ядловский кас.,
Т. Пацала, секр.

NEWARK, N. J. бр. св. Ів. Хрест. від. 76 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 2-го мая с. р. в суботу в гали під ч. 570 Market Str. о 7-ій год. вечером. Обрахунок каси і річне справозданє. Вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 1.00 дол. а урядник 2.00 дол. кари.

Гр. Гінда скр.

CLEVELAND, O. бр. св. Ап. П. і П. від. 102 подає до загальної відомости, що в місяцю цьвітни і маю принимає нових членів без вступного.

С. Брунарский, предс.,
М. Бабій, секр.,
Л. Бибель, кас.

КАПЕЛЬМАЙСТЕР,
образований, капельмайстер з висшими музичними курсами глядає посади. Учить гри на всіх інструментах і сьпіву сольового і хорального. Прийме також посаду учителя при українській школі. (17-20)
Зголошення під адресою:
Kapelmeister,
424 Maple Str., Milwaukee, Wis.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуєм в „Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

заходом Сестрицтва св. Богородиці в Ню Бритейн, Конн. відбуде ся дня 2-го мая с. р. в гали Turner Hall на Noarch Str.

Початок о год. 6.30 вечером. Забаву розпічнуть хоральні сьпіви. Усїх Русинів і Русинок запрашає як найсердечнїйше

Комітет:
А. Надух,
А. Кравец
А. Подобельска.

БАЛЬ

відбуде ся дня 27-о априля в сьвітлий понедїлок, Братства св. Івана Хрестителя на дохід рускої церкви в Лянга гали на Ewans Ave. McKeesport, Pa. Запрашаємо як з Микиспорту так і околиці всїх Русинів і Русинок на той баль, де буде хороша музика смачна закуска і услуга — найкрасшї молоді хлопчики. Комітет ручить словом чести за се.

Николай Дзяма, предс.,
А. Галашинський, скр.
Гнатко Гнїздор, кас.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принагідно та дешево можна купити всякі церковні річи: великі ікони на полотнї, хоругви шовкові і прості, убраня напрестольні, підсьвічники, плащениці, покривала вишивані на столики і на аналогіон, стихарики ризи і проч.

Пишіть на адресу:
R. N. K.
-24 Box 421, Ambridge, Pa.

ПОТРЕБУЮ

старшої інтелігентної женщини, Русинки, до заряду дому. Інформоватись на адресу:
Rev. N. Dmytrow,
Northampton, Pa.

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої землї в Норд Дакоті.

Сплата на 5 літ.

За інформациями звертатись до
V. H. Hryvnak,
-22 Balfour, N. Dak

— Вже вийшла з друку ілюстрована книжка „Наши відпустові місця" написав о. Лев Сембратович. У нїй містить ся опис важнїйших відпустових місць в Галичинї з молитвами і піснями, з додатком о Єрусалимі і докладним поученєм о св. Тайнї Покаяня. На час посту є се відповідний підручник так для сьвящеників як і для народу. Ціна 75 цнт. Замовляти на адресу: Євген Гвоздик, cor. Cherry and Beech Str., Mt. Carmel, Pa.

Заява.

Поневаж сотки листів приходить до нашої адміністрациї „Свобода" і до нашої фірми банкової Ruth. Publ. & Exch. Co. — з всякими информациями — длятого на слїдуюче тілько тому відповімо, хто залучить марку почтову на відповідь.

Від Адміністрациї „Свободи" і банкової фірми.
R. Publishing
and Exchange Co.
184 Hudson Str., N. Y.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ".

Допись.

Winnipeg, Man., Can.

Читаючи „Свободу" уже довгий час, не видів я, щоби хто з Вінніпегу написав що доброго. Єсли дещо подасть ся, то все щось такє, що нікому непотрібне: критики сьвященників і т. д. Нїчого поучаючого. З сего меня дуже дивно, бо єсть споре число нас тут в Вінніпегу, так і в кольоніях, таких, котрі могли би своєї просьвіти уділити другим не тілько приватно, але і публично, через часописи.

В сім листі хотївбим сказати пару слів про Русинів в Вінніпегу, а єсли кому сї слова будуть противні, то прошу удатись до мене а я представлю факти, котрими пересьвідчу найневірнїйшого, що усе се, що я скажу є фактом. Перше. Тут в Вінніпегу тепер жадної простої роботи нема і тому споре число Русинів дармує; дармує, що тичить ся роботи, але в иншу сторону, то суть дуже дїяльними. Старші занимають ся питєм пива і High Wine" сьпівають прекрасні пісні, бесїдуючи про такі річи і то так отверто, що якби найтемнїйший дикун почув се, тоби встидав ся сам себе; Русин не встидасть ані жінок ані дїтий, ані кого иншого — такий в него розум заржавілий, що не знає жадного пошанівку ані встиду. Вступити там, де они забавляють ся, то не потрібно зовсїм довго сидїти, щоби придивитись як далеко просьвіта дістала ся до їх забитих мозгів. Молоді хлопці замість на учатись щось пожиточного щось поучаючого, потрібного, як. ніч так день в готели в пулї грають, уживаючи інтелїгентно мови англьскої та такої, що єсли Англїк прислухає ся, то зараз скаже: Oh, my, aren't they intelligent lot of monkeys? Чиж не встид, не ганьба, щоби нас називали „monkeys"?

На що ви на сьвітї жиєте? Чи Вас Бог на тоє сотворив, щоби з Вас другі насьмівались, щоби Вас рівнали до малпів? Щоби Вас називали непотрібними в краю? Чи Ви є на сїм сьвітї на то, щобисьте тілько були на перепоні другим, тим, що хочуть не ви то инші ліпше, про них би дбали? Чи Вам тоє весело, чи Ви тїшитесь тим, як Ви свої дїти вишлете голі босі на місто, щоби Вам принесли дров, або що знайдуть вікиненого в сьміте, а Ви тимчасом пете і бєтесь і тим самі себе і других понижаєте.

Чиж не ліпше би то було, якби Ви за ті гроші, котрі Ви пропиваєте купили дров і дїтям одїж і післали їх до школи, щоби не були дурними німаками як виростуть? Чиж не ліпше би було, якби ви були такі охочі піти на мітинг до читальні, де-б послухали тих, у котрих розум є, котрі Вас би научили, як жити, в сїй чужинї, щоб ви могли себе зрівнати з иншими народами? Чиж не веселїйше би було всїм, не лекше, якби про нас говорили: О, то галіцен, они є олрайт! Замість: О, то дурні галїцен!

Таже ми маємо так само пять сенсів, як і инший, або инший, тож ми тії сенси можемо так уживати як і инші народи. Чиж видїли або знаєте про який народ цивілізований, щоби був так темний як Галичане? Нї! В Русина така дурна натура, що він не подасть ся, хотьби на як добре. Один другому не повірить, один другого ненавидить, завидує і замість помочи, він єго радше би стратив. Русин Русинови аби що казав, то він не повірить, бо темний, бо дальше не видить, як на конець носа. Чиж Ви хочете вічно бути слугами другим народам, так як в Галичинї? Чиж нема межи нами таких, котрі посідають добру науку, котрі нам можуть витовкувати то, чого ми, темнїйші, не розуміємо? Чомуж ми не хочемо їх послухати, помочи їм в їх трудах? Може они не роблять добре самі собі, але всїм взагалї. Єслиби ми могли відступитись від себе і придивитись нашій темноті, то певно стало би встидно самим себе. Однак ми не хочемо себе видїти, ми звикли бути в вязах темноти і нам тоє так сподобалось, що на дворі діє ся. І тому ми вічно в неволи, і тому ми стратили власть в Галичинї. Придивім ся Англії, що Англія народна через солїдарність, через просьвіту, через труд, через: „Всї за одного а один за всїх". Русини сего не знають, бо в Русина то „кождий про себе".

Така наша солідарність, таке братерство. Замість помочи, то кождий погордить. Найчорнїйша темнота! Чому їй не прогнати? Чи і тут в Америці ми її будемо тримались?

Чому Русин так охочий піти на пятинку, на бійку, на пусту забаву, де жадного добра не научить ся? Чому на ніякий мітинг до читальні не піде, деби учув поучаючі слова? Чому дасть доляра за напиток радше як десять центів на яку добру цїль? Чому Русин Русинови не повірить? І чи колись воно буде інакше?...

П. Лазорович.

Аґрарні розрухи в Румунії.

Із Румунії а саме з Молдавії надходять тревожні вісти про вибух нових заворушень. В повітах Дрогої, Ботушани, Вляска і Телерман мужицтво збурене. Селяни виходять з плугами на поля, прогоняють двірську службу і займають боярські землї та дїлять її між себе. Деинде напирають селяни на двори, щоб дїлити між них землю, а ні то грозять смертю. Надходять також вісти, що селяни руйнують двірські плуги машинові та грозять проти спроваджуваня чужих робітників. В повітї Телерман попрорибано на телеґрафічних стовпах маніфести, в яких взиває ся селян до розрухів. В маніфестах сих остерігає ся селян перед підпалами, як не вдучими до цїли, а за те викликуючими масові арештованя. Найліпше буде відразу покінчити з дідичами.

На першу вістку про розрухи пообсаджувало правительство загрожені околиці військовими залогами. На терені заворушень стоять вже три полки, ба на віть почали вже методу „успокоюваня" — кулями. В селї Стрбі, де хлопи стали орати двірські ґрунти, дало військо сальву вбиваючи дві особи, а ще більше ранячи.

Розуміє ся, що преса, яка стоїть на послугах дідичів, заговорила вже про бунтуючих аґітаторів з Росії, про анархістичну пропаґанду серед мовдавського селяньства і т. д. На ділї викликали розрухи невідрадні аґрарні відносини румунського селяньства, майже видідиченого з землї. Здавало ся що по тамтогорічних весняних кровавих розрухах аґрарних, які здавлено військом прийде до якоїсь розумної аґрарної реформи в Румунії, до якої пер і ліберальний кабінет, та консервативна партия удержнила ті змаганя, допускаючи що найбільше до паліатив. Реформа обмежила ся лиш до проєкту про повітові комісії, в яких були би заступлені дідичі й селяни; під проводом політичних урядників малиб ті комісії нормувати висоту аренд і зарібної платні. І ось з весною стали румунські селяни перед давним лихом — недостачею землї, бо дідичі й посесори сталь отагати ся з віддаваним селянам у найми т і землї, яку визначено на аренду, поки не полагоджено цїлого комплексу аґрарної квестиї.

Аґрарні заворушеня відбили ся відгомоном вже і в букарештенській палаті депутованих. Там внесено інтерпеляцію, вказуючу на конечність введеня експорту товару до Австро Угорщини. Вина тої нужди лежить у ввизикуваню, якого допускають ся посесори більшої власности що є відоме всім сторонництвам. Отсе признане шефа румунського кабінету є — будь що будь — невичайно знаменне. До него додати б, що на ту нужду та на вибухи револьт складає ся також і темнота румунського хлопа, бо тут на кожду сотню людий є всего 12 письменних, а на сїм міліонів населеня є всего чотири тисячі народних шкіл і то невичайно погано обстановлених.

Румунські аґрарні заворушеня, яких терен лежить біля австрійської границї, непокоять дідичівські круги також і на Буковинї, бо тамошному селяньству не надто красше живеть ся під панованєм боярів, як в Румунії.

Отвертий лист до г. Гладина редактора „Поступа".

Ви мусите знати пане редакторе від „Поступа" тоє уперте звірятко, що рохкає, риє і всюди пхає ся, бо ви зраджуєте свою натуру упертою нокревність з тим родом.

Брат К. Поступак з McAdoo, Pa. дав вам в отвертім листі до вас у „Свободі" гаразд по рилї, а ви як би не до вас те тикало ся, накидаєте ся тепер мені зі своєю базгранниною — за хотяй я вас о те не просив, присилаєте против моєї волї свій дрантивий „Поступ"! І щож ви там пане редакторе у тім так званім „Поступі" пишете?! що там єсть цїкавого, наукового, мудрого, чого кового, що за ідея, яка цїль цїлого того „Пуступу"?! Єсли ви пане редакторе дуже мотрібні, то напишіть поклик: „так а так: находжу ся в крайній бідї, робити не хочу, редакторувати не умію — змилосердїть ся добрі люде, та не дайте з голоду згинути! Та так то розумію, хоть і то єсть непростимим гріхом попирати лїнивство, але найби там! але за „Поступ" платити?! то вже гріх, котрого би мені і сам Гладик не простив, не то Бог!!

Давайте пане редакторе свій „Поступ" за дармо і доплачуйте мені місячно по долярови, то клену ся на честь Жатковича і Угрина, що не згодивбим ся его читати!! Та треба тумана чистої крови, щоби хотїв читати „Гладиків Поступ"!

Прошу Вас пане Гладик щадїть свою кишеню, єсли вже не хочете щадити свого мідяного чола, та не присилайте мені своєї стирки! прошу вас дуже!! Два числа ч. 13. пересилаю вам почтою назад.

McAdoo, Pa. 10. 4. 1908.
Андро Шквор.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Єсли хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Воргач, секр. Мітинґи по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., Ів. Костик, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Гараґан прд., І. Жатк о скр., П. Вальчко кас. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. Ів. Петришко прд., Т. Джансон кас., М. Бенча секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр.: Mike Bencza, Box 61, Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак секр. Міт. в 1-шу неділю по 15-ім. Адр.: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Мовчан Кузма, предсїдатель, Вас. Федьчик, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділї по 20-ім о 1-ій годинї по полудни в гали під церквою. Адреса: John Tarbay, Box 75, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. Гіл. Телеп прдс., Ст. Попович кас., К. Феценко секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Відд. 10. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонія,. Конн.. Ф. Бодонь прд., В. Глива кас., П. Ромцьо секр. Міт. відбувають ся в послідну неділю в місяци в нїм. гали на Maple Str. Адр.: Peter Romcio. Box 123, Seymour, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Дутканич кас., М. Стась скр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: M. Stas, 63 Bishop Str., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., о. Д. Добротвор, секр. Мітинґи що 3-тої неділї. Адр.: Rev. D. Dobrotwor, 25 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. П. Рончковский предсїдатель, П. Павликовский касієр, Ф. Телеп, секретар. Адр: Filip Telep, 2429 3-rd Ave., Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Ст. Луіс, Мо. Ст. Шубак предс., Олександер Валєвский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. І. Лещишин предс., М. Федак кас., Ст. Воробель секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: St. Worobel, 22 Churchill Str., N. Y.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. Л. Моніта прд., С. Скарлош кас., Ів. Поляньский секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Куленич, секр. Мітинґи що третої неділї. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Т. Підлипчак прд., Ф. Дзядик кас., Н. Смій секр. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу кождого місяця о 7 і пів год. вечером. Адрес: Nich. Smey, Box 864, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. А. Гальчак прд., Ст. Торган кас., С. Сисак скр. Мітинґи першої неділї по 15-тім в рускій школї. Адр.: S. Sysak, Box 1356, Olyphant, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинґи кождої 3-тої неділї по 1-шім в парафіяльній гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менавн, Па. М. Турко предс., І. Іванчін секр., Ілько Ракс кас. Міт. 3-тої неділї в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 2, Sunny Side Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, предс., М. Козак кас., І. Іван секр. Адр.: J. Iwan, 534 4rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послїдну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапіцак, предс., П. Беднарчик, кас., К. Заяць секр. 308 Coal St., Shamokn, Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касієр, М. Ющак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. Г. Фрицкий предс., М. Ядловский кас., Т. Фрицкий секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Ґлен Лайн, Па. Мих. Фуджак, предс., М. Москва, касієр, Алекс. Фринцко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школї під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. В. Роман прдс., І. Стець кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Галик прдс., В. Блишак кас., Гр. Озоґа скр. Мітинґи в кожду четверту неділю в місяци в Волковій Гали. Адр.: Harry Ozoga, Rhone, Pa. Luz. Co

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Ґмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. М. Такач прдс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Травґер, Па. Ф. Маєрнік прдс., П. Еленарский кас., М. Молєсан скр. Міт. кождої послїдної неділї в місяцю. Адр.: M. Molesan, Box 135, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Тарас Кокоцкий, секр. Мітинґи кожду четверту неділю місяця. Адр.: T. Kokockyj, Box 97, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. М. Волчек прд., І. Возняк кас., І. Кузмин скр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в першу неділю по 15-ім. Адр.: John Kuzmyn, Box 28, Superior, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Солонинка прд., І. Бибель кас., Д. Феш скр. Міт. кождої неділї по 15-тім в гали П. Куленича. Адр.: D. M. Fesz, Box 391, Scottdale, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділї по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 188, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский предс., В. Базарник кас., І. Міруцкий скр. Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-тім в салї під рускою церквою при Washington Str. Адрес: John Mirucki, 40 Arlington Av. Auburn, N. Y.

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. М. Панько прдс., Г. Гнатко кас., Ф. Кудлик секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця. Адр.: Fil. Kudlik, 121 Matty Ave., Syracuse, N Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский прдс., Ів. Зубаль кас., Яцко Люлик секретар. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділї в церковній галї сьв. Івана Хрестителя. Адр.: Jacko Lulik, 313 First Str., Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. сьв. Арх. Мих. в Вестморіленд Сити, Па. С. Площот предс., Гр. Сахайда кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тім. Адр.: Theo. Hlywa, Box 265, Manor, Pa.

Від. 42. Брвтство сьв. О. Николая в Пасейк, Н, Дж. Конст. Петрик, кас., Ант. Кузмич, предс., Алекс. Хованець, секр. Мітинґи відбувають ся що другої неділї по першім. Адр.: A. Chowanec, 186 4th Str., Passaic, N J.

Від. 43. Бр. сьв. Вас. в Сімпсон, Па. Я. Гавран, предс., Г. Марчик, кас., Н. Бочньович, секр. Міт. по 15-тім. Адр.: N. Boczniowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Троян, предс., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинґи в неділю по 15-тім під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust, St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філядельфії, Па. Ів. Кречковский предсїд., С. Демків касієр, Ол. Ткачук секретар. Мітинґи відбувають ся в трету неділю в місяци, в церковній гали на 9-тій і Noble Str. Адреса: Alex Tkaczuk, 1730 Ferry Ave., Camden, N. J.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Плимавт, Па. А. Сорока предс., Ст. Гриняк секр., І. Штефко кас. Адр.: St. Hryniak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., І. Михалик, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. сьв. Ів. Хр. в Микіспорт, Па. Н. Дзяма предс., Гнат. Гніздар касієр, Галасїньский секретар. Мітинґи відбувають ся в трету неділю по першім в церковній гали. Адрес: Adam Halasinsky, Box 69, McKeesport, Pa.

Від. 49. Бр. Рожд. Пр. Бог. в Павгетин, В.Ва. І. Гудак, пред. П. Секерак кас., Й. Дедецкий секр. Міт. кождої 2-гої неділї під айриским костелом. Адр.: Joseph Dedecki, Box 3, Algaia, M. Va.

Від. 50. Бр. сьв. Ів. Хр. в Діслодж, Мо. Т. Ревак, предс., І. Чорний, кас., Т. Міцік, секр. Адр.: Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo,

Від. 51. Братство сьв. Михаїла в Yatesboro, Pa. В. Рейман пр., Ол. Бодак кас., В. Ґурнік скр. Мітинґи в другу неділю по 1-шім. Адр.: W. Gornik, Box 144 Yatesboro, Pa.

Від. 52. Бр. сьв. Ів. Хр. в Голійок, Мас. М. Бєля пр., Гр. Янішевский секр., Гр. Сташко кас. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї в місяци в Hiberniah Hall на розї Front a John Str. Адрес: Harry Yaniszewsky, 132 Lyman Str., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Пітсбурґ, Па. М. Войтович прдс., М. Дмитрів кас., П. Патуляк секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в рускій гали при улицї 7-ій. Адреса братства: Peter Patulak, 715 Cabot Way, S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. сьв. Арх. Мих. в Теревіл, Конн. І. Париляк, пред., М. Бобик, кас., Ю. Ціхон, секр. Міт. що другої неділї місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнеґі, Па. Ів. Скасько прд., Л. Кравчишин кас., Л. Кулик скр Міт. в першу неділю по першім. Адр.: Luka Kulyk, 210 Broadway Str., Carnegie, Pa.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алеґени, Па. Іван Вархоляк предс., П. Карпевич секр., П. Вархоляк кас. Мітинґи кождої другої неділї по 1-ім під ч. 40 Ohio Str., McKees Rocks, Pa.

Від. 57. Бр. сьв. П. і П. в Кохус, Н. Й. Е. Михаляк предс., М. Майхрич кас., Лука Ядлош секр. Міт. в гали Д. Мерени в 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: 99 Saratoga Str., Cohoes, N Y.

Від. 58. Бр. сьв. Волод. в Реймі, Па. В. Русин прд., В. Цап кас., Й. Ялечко секр. Мітинґи в кожду 2-гу неділю по першім. Адр. Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. сьв. Ів. Хр. в Leinsering, Pa. Й. Бандрівчак прд. А. Овад, кас., І. Фариняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

Від. 60. Бр. сьв. Анни в Балтімор, Мд. Л. Форґач, предс., А. Тирпак, кас., Ігнат Ладна, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: Ihnat Ladna, 1605 Lancaster Str., Baltimore, Md.

Від. 61. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Донло, Па. Гр. Кучан предс., М. Мігалї кас., А. Чінґелї секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в церковній гали. Адреса братства: Andrew Czingely, Box 222, Dunlo, Pa.

Від. 62. Бр. сьв. Ів. хр. в Монесен, Па. Н. Сивик предс., Д. Цуприк касієр, В. Сивик секр. Міт. в 2-гу неділю по1-шім в італійскій гали на 3-ій стріті. Адр.: Vasyl Sywyk, 1029 Highland Ave., Monessen, Pa.

Від. 63. Бр. сьв. О. Ник. в Форд Сити, Па. М. Гуменда, предс., М. Петрончак, кас., С. Баль, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адрес: S, Ball, Box 319, Ford City, Pa.

Від. 64. Бр. сьв. П. і П. в Грейдетім, Па. І. Бистрицкий касієр. Мітинґи 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: J. Bystrycki, Box 13, Gradatim, Pa.

Від. 65. Бр. сьв. Волод. в Елізабет, Н. Дж. М. Заканич, предс., Г. Федош, кас., В. Левчик, секр. Міт. по першім в неділю. Адр.: W. Lewczyk, 48 Washington Av. Elizabeth, N. J.

Від. 66. Братство сьв. Андрея в Ню Йорк, Н. Й. Гр. Пиртко предс., Ів. Лазорчик касієр, В. Дичко секр. Мітинґи місячні відбувають ся все в пятницю по десятім о годинї пів до осьмої в гали п. Міхалика, ч. 1341 Ave. A, в Ню-Йорку. Адр.: Wasil Dyczko, 1294 1st Ave., New York, N. Y.

Від. 67. Бр. сьв. Арх. Мих. в Ботлер, Па. Г. Павук, предс., І. Бунґа, кас., Ю. Краніцкий, секр. Міт. 3-тої неділї в місяци. Адр.: Julian Kranickij, Box 277, Butler, Pa.

Від. 68. Бр. сьв. Григ. Богосл. в Ансонії, Конн., Гр. Смий секр. і кас. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр.: H. Smey, 144 Jersey Str., Ansonia, Conn.

Від. 69. Тов. „Зоря" в Ню-Йорку А. Корнан, предс., М. Мартинів, кас., П. Парніцкий скр. Міт. кождої 4-тої суботи в місяцю в Либерті Гал, 257-63 E. Houston, St. N. Y. Адр.: P. Parnicky 81 Lorimer Str., Brooklyn, N. Y.

Від. 70. Клюб пост. Русинів в Джерзі Сити, Н. Дж. Т. Лабовский предс., С. Ядловский кас., Т. Пацала секр. Міт. по 10-ім в пятницю. Адр.: Theo. Pacala, 104 Morris St., Jersey City, N. J.

Від. 71. Бр. сьв. Ів. Хр. в Франклін Форнес, Н. Дж. А. Цвайк, предс., М. Саболь, кас., П. Данчевский, секр. Міт. другої неділї по першім. Адр.: P. Danczewsky, Box 115, Franklin Furnace, N. J.

Від. 72. Бр. сьв. Волод. в Алден Стейшн., Па. П. Судик предс., Ю. Гавриляк, кас., Н. Галайда, секр. Міт. першої неділї місяця. Адр.: N. Halajda, Alden Sta., Pa. (Luzerny Co.)

Від. 73. Братство кн. Данила в Правіденс, Р. Ай. М. Борис, предс., Н. Стельмах, секр. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї в місяцю. Адрес братства: N. Stelmach, 32 Atwood St. (rear), Providence, R. I.

Від. 74. Бр. сьв. Юрія в Гренвіл, Н. Й. І. Мітруз, предс., Ю. Фавелка, кас., М. Демчик, секр. Адр.: M. Demczyk, Box 559, Granville, N. Y.

Від. 75. Бр. сьв. Волод. в Мт. Кармел, Па. Т. Даньчак предс., Бр. Нисарчук кас., Ів. Гальда секр. Міт. в неділю по 30-тім Адр.: John Halda, 220 Pensylvania Ave., Mt. Carmel, Pa.

Від. 76. Бр. сьв. Ів. Хр. в Нюарку, Н. Дж. І. Добуш предс., Ник. Явчак кас., Гр. Ґінда секр. Мітинґи в кожду середу по 10-ім в гали Адама, 55 Passaic Ave. Адр. Gregor Ginda, 25 Ave C., Newark, N J.

Від. 77. Бр. сьв. Стефана в Йорквил, В. Яремцьо предсід., Ст. Кабан, кас., Т. Онисик, секр. Мітинґи відбувають ся в четверту неділю місяця у Ст. Кабана. Адр.: St. Onysyk, Box 16 Yorkville, O.

Від. 78. Бр. сьв. О. Ник. в Майнерсвил, Па. С. Бардон, предс., Й. Вайда кас., М. Котляр секр. Адр.: M. Kotlar, Box 508, Minersville, Pa.

Від. 79. Бр. сьв. Юрія в Маєрсдейл, Па. Л. Оліяр, предс., Н. Гіляк, кас., І. Мацьво, секр. Адр.: John Macko Box 208, Meyersdale, Pa.

Від. 80. Бр. сьв. Михаїла в Плезент Валї, Па. Ів. Демко предс., П. Кресняник, кас., І. Кльованіч секр. Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-ім. Адр.: John Klovanic, Box 6, Irwing, Pa.

Від. 81. Бр. сьв. П. і П. в Балтімор, Мд. М. Дурдела, предс., Ів. Валеґа касієр, Й. Дурдела, секр. Міт. в 4-ту неділю місяця. Адр.: Jos. Durdela, 723 S. Bond St., Bltimore, Md.

Від. 82. Бр. сьв. П. і П. в Ню Александрія, Па. А. Круль пред., Ст. Івансек кас., Ст. Якімець секр. Міт. в першу неділю по 15-ім. Адр.: St. Jakimec, Box 155, New Alexandria, Pa.

Від. 83. Сестрицтво сьв. Любви в Карнеґі, Па. Анна Даньковска пр., Кат. Дудусь кас., Н. Мосцівска секрет. Мітинґи відбувають ся в першу неділю кождого місяця в рускій школї. Адр. сестрицтва: Sisterhood St. Lubwa, Box 290, Carnegie, Pa.

Від. 84. Бр. Арх. Мих. в Кенонсбурґ, Па. Ів. Федан, пред., М. Малиняк кас., Ів. Чопак секр. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр.: John Chopak, Canonsburg, Pa.

Від. 85. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Гейзелтон, Па. А. Пелехач предс., М. Носаль, кас., Адам Романьчак, секр. Адр.: Adam Romanczak 516 East Broad St., Hazleton, Pa,

Від. 86. Бр. Пресьв. Бог. в Олифант, Па. І. Савчак, предс., С. Митренко, кас., І. Коцан, секр. Міт. в трету неділю місяця. Адр.: I. Kocan, Box 272, Olyphant, Pa.

Від. 87. Бр. сьв. Вас. в Ленкестер Н. Й. М. Максимик, предс., П. Нестор, кас., Ст. Кін, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: St. Kin, Depew, N. Y. 122 Elcott Road.

Від. 88. Братство Успенія Пр. Діви Mариї в Крос Форк, Па. І. Фецич предс., С. Ґонсс, касієр, Теодор Панцьо, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю по 20-ім кождого місяця в домі С. Мацка. Адр. братства: Theodore Pancio, Box 64, Cross Fork, Pa.

Від. 89. Бр. Арх. Мих. в Сімпсон, Па. А. Гичка, предс., Ф. Ґоґоц, кас. і секр. Міт. в четверту неділю місяця. Адр.: F. Gogoc, Simpson, Pa.

Від. 90. Бр. сьв. Ів. Хр. в Сентралія, Па. Гр. Завко прдс., Я. Цотий кас., Ф. Флюдович секр. Міт. кождого місяця 15-го. Адр.: F. Fludowich, Box 213, Centralia, Pa.

Від. 91. Братство сьв. Димитрія в Микісракс, Па. П. Прешляк пр., П. Каня кас., Ф. Сушиньский скр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця. Адреса братства: T. Suszynsky, 340 Olivia Str., McKees Rocks, Pa.

Від. 92. Бр. сьв. О. Ник. в Тейлор, Па. А. Трач пр., П. Головчак кас., А. Гринь скр. Мітинґи в трету неділю по першім. Адр.: Andr. Hryn, 320 3rd Str., Scranton, Pa.

Від. 93. Братство Йосифа Обручника в Ню Борґ, О. І. Тундер, предс., Й. Волк, кас., М. Мацек секр. Мітинґи в неділю по 15-м кождого місяця. Адр.: M. Macek, 3140 Burdock Str., New Burgh, O.

Від. 94. Бр. сьв. Тройцї в Ню-Бритейн, Конн. М. Струх пр., Ю. Лесяк кас., І. Кліш секр. Міт. 3-тої неділї по першім. Адр.: John Klich, 38 Oak Str., New Britain, Conn.

Від. 95. Бр. сьв. Арх. Михаїла, А. Савка предсід., В. Яцканич, кас., В. Шипула, секр. Міт. по 15-тім в неділю. Адр.: W. Szypula, Box 222, Beaver Meadows, Pa.

Від. 96. Бр. сьв Ів. Хр. в Пітсбурґ, Па. Ів. Пастирчик, пред., М. Лепак. кас., А. Стефанович. секр. Міт. в 4-ту неділю місяця Адр. Andro Stefanovich, 109 7th Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 97. Бр. сьв. О. Ник. в Майрон Гайтс, Па. Г. Гарбера, предс., П. Шептак, кас., Ю. Кулик, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: G. Kulyk, Keiser, Pa.

Від. 98. Бр. сьв. Волод. в Шенандоа, Па, о. Лев Левицкий пр., Гр. Мучка кас., С. Демчко сек. Міт. в неділю по 20-тім кождого місяця. Адр.: S. Demczko, 535 W. Centre St. Shenandoah, Pa.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи":

Америка ....15 ц.
Ангил та пустельник і т. і. .15 ц.
Біблія велика ....2 дол.
Борба кляс і чому робітники організують ся ....15 ц.
В Старім і Новім краю....25 ц.
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7..15 ц.
Дещо з історії. православної місії в Америці ....10 ц.
Дещо про зьвірята ....30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. .....15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 ....15 ц.
Драгоманів ....25 ц.
Еміґрант .... 15 ц.
Жовнір ....10 ц
Журавлї ....10 ц.
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол.
Житє зарібки, орґанізації і т. п. в С ол. ... жавах....15 ц.
Земельне питан ....15 ц.
Зуб за зуб ....10 ц.
Казки про Жидів ....15 ц.
Історія Руси з образками ..10 ц.
Капітал і праця ....15 ц.
Книжка Ракункова ....50 ц.
Казки про Жидів ......15 цт.
Марія ....10 ц.
Многострадальний народ, огляд історії україньского народу ....20 ц.
Навернений Грішник .....20 ц.
Народний рух австро-угорсдких Русинів ....15 ц.
Новий Завіт ....2 дол.
Образки і загадки ....10 ц.
Оповідання ....15 ц.
Оповід. про заздрих богів.10 ц.
Про відступників від рос. православія ....10 ц.
Про нутро землї .... .25 ц.
Підземні скарби ....25 ц.
Покуса ....10 ц.
Псалтир ....1 дол.
Релігійні вірованя старинних народів .... 20 ц.
Розмова Поляка з Русином 10 ц
Смерть ....10 ц.
Стародавні казки та оповідання .... 15 ц.
Степові люде ....15 ц.
Страйк ....20 ц.
Стріляй на смерть, робітнича драма.................. 15 ц.
Унія в Америцї ....20 ц.
Хто з чого жиє ....15 ц.
Які то є люди на земли, з 20 образками .... 50 ц
Як мужик ходив до царя правди шукати ....15 ц.
Через кордон ....15 ц.
Якої нам треба науки .....5 ц
Руско-анґлійский тлумач ..60 ц
Польско-анґлійский тлумач 60 ц
Коляди ....15 ц

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя ......2.50 дол.
Хліб Души ....2.50 „
Druh Duszi ....1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) .75 ц.
Молитвенник малий ...1.50 дол.
Вінець .... 1.50 „
Зборник .... 2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторскі церковні ....10 ц.
Книжочки братскі ....10 ц.
Метрики хрещеня ....3 ц.
Метрики шлюбні ....3 ц.
Метрики смерти ....3 ц.
Помяник померших душ 10 ц.

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.

$3·50. Рідка спосібність! Ми закупили за готівку цілий фабричний запас сих годинок за дуже низьку ціну. Сї годинки були продавані по 15·00 дол., однак ми тепер продаєм їх по **3·50 дол.** Мають на 20 літ тревалу позолочувану коверту. Годинки суть мужескі або дамскі, ґварантовані на 20 літ і висаджувані цінними камінями. Показують час як найдокладнійше і тому суть поручені усім тим людям, котрі працюють прим. при зелїзницях. Таку годинку висилаємо за одержанем 3·50 дол. або посилаємо через експрес на C. O. D. 3·50 дол. і оплата експресу; уповажнює кождого до виключної власности годинки. Оглянути єї можна ще перед заплатою. ДАРОМ гарний позолочуваний годинник з брелоком до кождої годинки. Пишіть до вказаний адрес: R. A. FRETER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (9—21)

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо уваву усїх Вп. Родимцїв що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейті в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє **повновласти**, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує **справи військові** як увільненя від асентерунку, контролї, вправ і т. п. **Продає шифкарти** на всї лінії корабельні. **Міняє і пересилає гроші** до всїх країв.

Тому, Родимці, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛЇЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичині. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2—
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАИН.
Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обідї, 7 до 9 вечер.
18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В неділї від 10-ої год. рано до 12 полуд.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT,

Аптинар.

Продає всїлякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК

в Шенандорі, Па.

Капітал	$100.000.00
Надвишка	150.000.00
Нерозділені зиски	22.437.34
Депозити около	1.000.000.00

Банк сей має найбільшу надвишку зі всїх банків в Шенандорі

Уряд Злучених Держав переховує в нїм свої гроші.

Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополудни.

Принимає вклади від доляра почавши.

Хто хоче, аби его гроші приносили процент, нехай їх вложить до
Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

Frank Posluszny

Готельник

Найліпші тутешні і імпортовані напитки.

Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.

Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South

1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нїм по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

РУСИНИ!

Єсли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.

А подякуєте і пізнаєте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка нерозділені зиски $93.000.00
Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити его банку подвоїлись протягом послїдних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

СПРОБУЙТЕ!

Mahanoy Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Єсли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть менї малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛЇКАР.

Лічить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.

Вилїчене, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Makes Good Coffee Cheaper
Makes Cheap Coffee Better

Защадите гроші, будете вдоволені і каву будете мати богато лучшу

єсли ужиєте

Правдивої Франкової домішки

Она додає каві запаху і смаку, невтралїзує всї шкідливі наслїдки і робить каву правдиво здоровим напоєм

Правдивий франк був давно уживаний через найлїпших кухарів в старім краю. Можна его тепер також купити во всїх перворядних ґросернях в Америці.

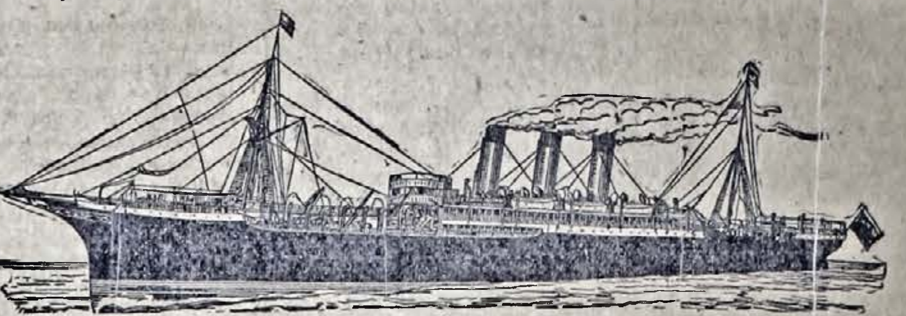
Зажадайте від свого ґросерника **правдивої франкової домішки** і переконайте ся, чи наш знак—„млинок кавовий" єсть на кождій пачці.

HEINRICH FRANCK SOEHNE & CO.
Американьска філія FLUSHING, N. Y. 2

БАНК РУСКИХ ЕМІҐРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові**, як: увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Еміґрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Еміґрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Еміґрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., К. Кирчів кас., С. Яловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,

Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає ціни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і пробки висилає дарom.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити визше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо єсть вдорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.